

OTSUS

24.09.2024 nr 9-3/2024-021

AS Võru Vesi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna määramine

1. Haldusmenetluse alustamine

16.05.2024 registreeriti Konkurentsiametis AS Võru Vesi (edaspidi VV) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse (edaspidi ka veeteenus) hinnataotlus koos hinnataotluse aluseks oleva dokumentatsiooniga (edaspidi Hinnataotlus) vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (ÜVVKS) § 57 lg 1.

ÜVVKS § 48 lg 1 kohaselt võib vee-ettevõtja tarbijalt võtta osutatava teenuse eest järgmisi tasusid:

- 1) tasu võetud joogivee eest;
- 2) tasu reovee ärajuhtimise eest;
- 3) tasu reovee puhastamise eest;
- 4) tasu sademevee ärajuhtimise eest;
- 5) tasu sademevee puhastamise eest;
- 6) abonenttasu joogivee eest;
- 7) abonenttasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest;
- 8) abonenttasu sademevee ärajuhtimise ja puhastamise eest.

ÜVVKS § 49 lg 2 kohaselt võib ÜVVKS § 48 lg 1 punktides 2 ja 3 nimetatud reovee ärajuhtimise ja puhastamise tasu kehtestada summaarse tasuna, kui vee-ettevõtja tegevuspiirkonnas puuduvad tarbijad, kes kasutavad vaid ühte nimetatud teenust ning puudub muu vajadus eraldi puhastamistasu kehtestamiseks.

ÜVVKS § 50 lg 1 kohaselt kujundatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud:

- 1) põhjendatud tegevuskulude katmine;
- 2) keskkonnanõuete täitmine;
- 3) investeeringud olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks;
- 4) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohaste investeeringute tegemine, välja arvatud tagastamatu abina saadud investeeringud ja ÜVVKS § 20 lõike 3 alusel liitumistasude eest tehtud investeeringud;
- 5) põhjendatud tulukus vee-ettevõtja investeeritud kapitalilt.

ÜVVKS § 58 lg 1 kohaselt tuleb Konkurentsiametil kontrollida, et taotletud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind ning põhiteenustega seotud teenuste hinnad sisaldaksid üksnes §

50 lg 1 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust ning tagaksid vee-ettevõtja järjepidevuse ning nõuetekohase teenuse osutamise.

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 5 lg 1 tulenevalt on Konkurentsiametil õigus määrata kaalutusõiguse alusel menetlustoimingu vorm. HMS § 5 lg 1 tulenevalt on Konkurentsiamet välja töötanud ja avaldanud oma koduleheküljel hinna taotlemise vormid (edaspidi Küsimustik) Exceli tabelite kujul: „Lihtsustatud küsimustik“ ja „Veehinna lühitaotlus“¹. Küsimustikud on välja töötatud konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 18¹ ja ÜVVKS-st lähtuvalt ning täidetult sisaldavad andmeid, mis vastavalt ÜVVKS § 58 lg 1 võimaldavad Konkurentsiametil kontrollida, et taotletud hind sisaldaks üksnes ÜVVKS §-s 50 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust ning tagaksid vee-ettevõtja järjepidevuse ning nõuetekohase teenuse osutamise. Küsimustike täitmisel on võimalik juhinduda Konkurentsiameti poolt välja töötatud ja koduleheküljel avaldatud „Hinnataotluse esitamise juhendist“².

Konkurentsiamet on välja töötanud juhendmaterjali „Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna arvutamise soovituslik meetodika“ (edaspidi Meetodika) ning avaldas selle oma koduleheküljel³. Meetodika on hinnaotsuse tegemisel halduseeskirjana Konkurentsiametile abistavaks vahendiks. Meetodika eesmärk on sõnastada meetodilised alused, millest lähtuda ÜVVKS alusel pandud hinnaregulaatori ülesannete täitmisel. Halduseeskirja normid omandavad faktilise välismõju nende kohaldamise tulemusena. Meetodikat kohaldades järgitakse võrdse kohtlemise ning proportsionaalsuse põhimõtet.

ÜVVKS § 58 lg 5 kohaselt peab vee-ettevõtja hinnataotluse menetluse protsessis lubama Konkurentsiametil kontrollida raamatupidamist, põhjendama ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna kujundamise aluseid ning andma oma majandustegevuse kohta selgitusi.

ÜVVKS § 58 lg 7 kohaselt on Konkurentsiametil õigus nõuda vee-ettevõtjalt ja vee-ettevõtjaga seotud füüsiliselt või juriidiliselt isikult ning selle esindajalt, samuti riigiasutustelt ja selle ametiisikult lisaandmeid, kui hinnaotsuse tegemiseks vajalikud andmed ei ole avalikult kättesaadavad. Konkurentsiametil on käesolevas lõikes kirjeldatud õigus ka kohaliku omavalitsuse üksuse ja selle ametiisiku suhtes.

ÜVVKS § 58 lg 3 kohaselt teeb Konkurentsiamet hinnaotsuse 30 päeva jooksul **nõuetekohase taotluse saamisest arvates**. Eriti keeruka või töömahuka taotluse menetlemisel võib Konkurentsiamet pikendada seda tähtaega 90 päevani, teatades sellest taotluse esitajale enne esialgse tähtaja lõppemist.

ÜVVKS § 58 lg 9 kohaselt peatub hinnataotluse menetlemise tähtaeg, kui Konkurentsiametile ei ole esitatud tema nõutud teavet, mida on vaja hinna kehtestamiseks.

¹ Küsimustikud avaldatud Konkurentsiameti koduleheküljel:

<https://www.konkurentsiamet.ee/et/vesi-soojus/vesi/hindade-kooskolastamine>

² Hinnataotluse esitamise juhend avaldatud Konkurentsiameti koduleheküljel:

<https://www.konkurentsiamet.ee/et/vesi-soojus/vesi/hindade-kooskolastamine>

³ Meetodika on avaldatud Konkurentsiameti koduleheküljel:

<https://www.konkurentsiamet.ee/elekter-gaas-soojus-ja-vesi/vesi/hindade-kooskolastamine#veeteenuse-hindade-k>

Meetodikat rakendatakse veeteenuse hinnaotsuse tegemisel sarnaselt ja ühetaoliselt kõigi Konkurentsiameti regulatsiooni alla kuuluvate vee-ettevõtjate tegevuse analüüsimisel ning hinnaotsuse tegemisel ebavõrdse kohtlemise vältimiseks.

2. Menetlusosaline

VV (registrikood10004973, asukoht Ringtee 10, Võru linn, Võru maakond, 65620) aktsionärideks on Võru Linnavalitsus, Võru Vallavalitsus, Antsla Vallavalitsus, Kanepi Vallavalitsus ja Rõuge Vallavalitsus. VV põhitegevuseks on vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamine. VV majandusaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril. VV on Eesti Vee-ettevõtete Liidu (EVEL) liige.

3. Menetluse käik

16.05.2024 registreeriti Konkurentsiametis VV veeteenuse Hinnataotlus.

ÜVVKS § 58 lg 3 tulenevalt teeb Konkurentsiamet hinnaotsuse pärast nõuetekohase taotluse saamist. HMS § 35 lg 4 mõttest lähtuvalt on tähtaja kulgemise arvutamisel määravaks dokumendi registreerimise hetk ehk nõuetekohase taotluse registreerimise päev. HMS § 33 lg 2 alusel algab tähtaeg järgmisel päeval pärast selle kalendripäeva või sündmuse saabumist, mis on määravaks tähtaja kulgemisel. Seega ÜVVKS § 58 lg 3, HMS § 33 lg 2 ja HMS 35 lg 4 koosmõjust tulenevalt algab Hinnataotluse menetlemise tähtaja kulgemine nõuetekohase taotluse registreerimisele järgnevast päevast. Konkurentsiamet luges 16.05.2024 registreeritud Hinnataotluse nõuetekohaseks, seega algas Hinnataotluse menetluse tähtaja kulgemine **17.05.2024**.

31.05.2024 saatis Konkurentsiamet e-kirjaga VV-le küsimused Hinnataotluse menetlemiseks vajalike lisaandmete ja selgituste saamiseks (üldandmed, müügikogused, veekadu, põhivara arvestus, saaste- ja elektrienergia kogused, muud tegevuskulud).

13.06.2024 saatis VV vastused 31.05.2024 esitatud küsimustele.

14.06.2024 saatis Konkurentsiamet e-kirjaga VV-le küsimused Hinnataotluse menetlemiseks vajalike/ täpsustatavate lisaandmete ja selgituste saamiseks (elektrienergia erikulu, elektrienergia müüjakonkursi info, päikesepaneelide tootmismahud, müügikoguste kujunemine, veekadu, rajatud trasside pikkused jm).

19.06.2024 saatis VV ameti 14.06.2024 kirjas soovitu osas vastuseid ja dokumentatsiooni.

21.06.2024 saatis Konkurentsiamet küsimused täiendavate/ täpsustatavate lisaandmete saamiseks (muud tegevuskulud, investeeringute summade erinevus taotluses, aastaaruandes ja Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi KIK) kodulehel, päikesepaneelide tootmismahud, töötajate arv).

24.06.2024 vastas VV ameti 21.06.2024 esitatud küsimustele.

25.06.2024 palus amet lisainfot päikesepaneelide amortisatsiooni ja investeeringute kohta.

26.06.2024 saatis VV vastused 25.06.2024 saadetud küsimustele.

27.06.2024 saatis Konkurentsiamet Võru Linnavalitsusele ning Võru, Antsla, Rõuge ja Kanepi Vallavalitsusele järelepärimise arvamuse saamiseks VV Hinnataotluses kajastatud investeeringute vastavuse kohta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale vastavalt ÜVVKS § 58 lg 8 sätestatule.

01.07.2024 Võru Vallavalitsuselt, 08.07.2024 Võru Linnavalitsuselt, 23.07.2024 Antsla Vallavalitsuselt, 30.07.2024 Rõuge Vallavalitsuselt ja 05.08.2024 Kanepi Vallavalitsuselt saabunud vastuste kohaselt on VV Hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavuses kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavaga.

08.08.2024 palus amet täiendavat infot rajatiste arvu muutuse, müügimahtude muutuste, pargimismahu, saastetasude, elektrienergia ostuhinna kujunemise ja käibekapitali arvutamise kohta. 13.08.2024 saatis VV vastused 08.08.2024 saadetud küsimustele.

14. ja 15.08.2024 palus amet täiendavat infot uute abonentide arvu, saastetasude ja elektrienergia ostuhinna kujunemise, remondi- ja hoolduskulude, transpordikulude, analüüsikulude ja kulude periodiseerimise kohta, millele VV saatis vastused 16.08.2024.

22.08.2024 saatis amet küsimused elektrikulude eristamise, kulumi arvestuse, remondi- ja hoolduskulude ning transpordikulude kohta. Samal päeval saatis amet ka teate, et taotluse menetlemise tähtaega pikendatakse 90 päevani ÜVVKS § 58 lg 3 kohaselt.

23.08.2024 edastas VV 22.08.2024 saadetud küsimustele.

23.08.2024 palus amet täpsustavat infot elektrikulude jaotamise, põhivarade kulumi arvestuse ja lisateenuste kohta. VV saatis vastused 26.08.2024.

05.09.2024 küsis amet täpsustavat lisainfot rajatiste, pargimise põhivara arvestuse ja elektrienergia kulude kohta, millele VV vastas 10.09.2024.

13.09.2024 saatis amet täiendavad küsimused üldhalduskulude jaotuse ja põhjendatud tulukuse arvutuse kohta.

24.09.2024 saatis VV Konkurentsiametile digitaalselt allkirjastatud hinnataotluse.

ÜVVKS § 58 lg 9 tulenevalt peatus Hinnataotluse menetlemise tähtaeg perioodil 01.-13.06.2024; 15.-19.06.2024, 22.-24.06.2024, 26.06.2024, 27.06.–05.08.2024, 09.-13.08.2024, 15.-16.08.2024, 23.08.2024, 24.-26.08.2024, 06.-10.09.2024, 14.-16.09.2024, kuna puudusid Hinnataotluse menetlemiseks vajalikud täiendavad andmed ja selgitused ning kohalike omavalitsuste arvamused Hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale.

Konkurentsiameti koduleheküljel avalikustatud „Hinnataotluse esitamise juhendi“⁴ p 4.1 näeb ette, et kui ettevõtja esitab veeteenuse hinnataotluse I poolaastal (01.01.–30.06), täidetakse Küsimustiku veerg „hinna arvutus 12 kuu andmete põhjal“ jooksva majandusaasta andmetega. Tulenevalt asjaolust, et VV esitas Hinnataotluse 29.04.2024 ehk 2024.a I poolaastal, teostas Konkurentsiamet veeteenuse hinna analüüsi **2024.a 12 kuu andmete ehk regulatsiooniperioodi andmete alusel**.

Regulatsiooniperiood on 12-kuuline periood, mille kulud ja põhjendatud tulukus on aluseks veeteenuse hinna arvutamisel (Metoodika punkt 1.17). 12-kuuline periood on võetud hindade arvutamise aluseks selleks, et Konkurentsiametil oleks võimalik kontrollida ettevõtte poolt esitatud andmete õigsust (Konkurentsiametil on võimalik kontrollida Äriregistri teabesüsteemist⁵ ettevõtja majandusaasta aruandeid, s.t 12 kuu andmeid ning hinnata selle põhjal muuhulgas vee-ettevõtja poolt koostatud prognooside ning seeläbi ka veeteenuse hinna

⁴ <https://www.konkurentsiamet.ee/elekter-gaas-soojus-ja-vesi/vesi/hindade-kooskolostamine>

⁵ <https://ariregister.rik.ee/>

arvutamise aluseks olevate kulude, kapitalikulu ja tulukuse õigsust). 12-kuuline periood ei tähenda samas aga seda, et veeteenuse hinnad peaksid kehtima 12 kuud. 12 kuu prognoositavad kulud on hinna arvutamise aluseks. Kui ettevõtja leiab, et hinnaotsuse aluseks olnud kulud, kapitalikulu ja tulukus ei taga enam ÜVVKS § 50 lg 1 loetletut, siis võib ta taotleda uusi hindu järgneva 12 kuu andmete alusel.

24.09.2024 VV poolt Konkurentsiametile hinnaotsuse tegemiseks esitatud veeteenuse hind kujuneb alljärgnevas tabelis (vt Tabel 1) kajastatud tegevuskuludest, kapitalikulust, tulukusest ja müügikogustest tulenevalt.

Tabel 1 VV veeteenuse hinna komponendid⁶

rida	Hinnakomponendid	ühik	2024
1	Muutuvkulud	tuh €	443,6
2	Vee erikasutusõiguse tasu	tuh €	73,7
3	Saastetasu	tuh €	35,0
4	Elektrikulu	tuh €	334,8
5	Muud tegevuskulud	tuh €	1264,7
6	Kapitalikulu	tuh €	647,8
7	Tulukus	tuh €	874,2
8	Lubatud müügitulu	tuh €	3230,2
9	Järelevalvetasu (lubatud müügitulu × 0,2%)	tuh €	6,5
10	Müügitulu koos järelevalvetasuga	tuh €	3236,7
11	Võetud joogivee müügikogus	tuh m ³	735,7
12	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogus	tuh m ³	738,6
13	Müügikogus kokku	tuh m ³	1474,3

Konkurentsiamet teostab analüüsi VV ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse kõikide taotletud tasude (tasu võetud joogivee eest, tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest, põhiteenustega seotud lisateenused) aluseks olevatele summaarsetele hinna komponentidele: tegevuskuludele, kapitalikulule, tulukusele ja müügikogustele (vt Tabel 1 veerg 2024). **Konkurentsiamet on seisukohal, et VV poolt hinnaotsuse tegemiseks esitatud veeteenuse hind on põhjendatud üksnes juhul, kui selle kujunemise alused vastavad ÜVVKS § 50 lg 1 toodud nõuetele.**

4. Taotleja üldisloomustus

VV osutab veeteenust Võru linnas, Võru vallas, Antsla vallas, Rõuge vallas ja Kanepi vallas, kus ta on määratud vee-ettevõtjaks järgmiselt:

- Võru Linnavolikogu 09.12.2015 otsusega nr 40 Võru linna haldusterritooriumil;

⁶ Kõik käesoleva otsuse tabelid on koostatud MS Exceli tabelites toodud andmete alusel, mis sisalduvad numbreid täpsemalt, kui on käesolevas otsuses kajastatud. Seetõttu võib kalkulaatoriga saadav tulemus vähesel määral erineda otsuse tabelites näidatud numbrist.

- Võru Vallavolikogu 10.04.2013 otsusega nr 223 Võru vallas Võlsi tee, Kose aleviku, Meegomäe ja Röpina maantee vee- ja kanalisatsioonivõrkude haldusterritooriumil;
- Võru Vallavolikogu 11.03.2020 otsusega nr 197 Võru vallas Sõmerpalu alevikus, Osula, Järvere, Linnamäe, Kurenurme ja Hänike külade ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni tegevuspiirkondades;
- Võru Vallavolikogu 13.01.2021 otsusega nr 248 Võru vallas Väimela aleviku, Parksepa aleviku, Puiga küla, Navi küla, Orava küla, Lasva küla, Pässä küla, Otsa küla, Tsolgo küla, Kääpa küla, Sooküla küla ja Pikakannu külade ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni tegevuspiirkondades;
- Antsla Vallavolikogu 18.12.2012 otsusega nr 34 (muudetud Antsla Vallavolikogu 22.12.2015 otsusega nr 49) Antsla linnas, Kobela ja Vana-Antsla alevikes ning Tsooru, Lusti ja Kraavi külades;
- Antsla Vallavolikogu 23.01.2018 otsusega nr 34 Antsla vallas Kuldre, Pihleni, Uue-Antsla, Visela ja Vaabina külades;
- Kanepi Vallavolikogu 20.12.2016 otsusega nr 1-1.3/48 Kanepi vallas Kanepi alevikus, Hurmi, Kaagvere, Magari, Põlgaste ja Soodoma külades;
- Kanepi Vallavolikogu 20.11.2018 otsusega nr 1-3/2018/28 Kanepi vallas Saverna, Maaritsa, Valgjärve, Krootuse ja Ihamaru külades;
- Kanepi Vallavolikogu 23.01.2019 otsusega nr 1-3/1 Kanepi vallas Erastvere külas;
- Haanja Vallavolikogu 22.09.2016 otsusega nr 39 Haanja valla ÜVK piirkonnas.

VV kehtiva ehk 22.11.2022 otsusega nr 9-3/2022-051 (edaspidi 2022 Otsus) ja 24.09.2024 Hinnataotluses esitatud veeteenuse hinna komponentide (tegevuskulud, kapitalikulu, tulukus ja müügikogused) võrdlus on esitatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 2).

Tabel 2 Ülevaade kehtivatest ja taotletavatest veeteenuse hindadest

rida	Veeteenuse nimetus	ühik	Kehtiv hind	Taotletav hind	Muutus %
	Võru linn, Võru vald, Antsla vald, Kanepi vald, Rõuge valla Haanja ja Ruusmäe küla				
1	Tasu võetud joogivee eest	€/m ³	1,38	1,66	20,3
2	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	€/m ³	2,23	2,71	21,5
Põhiteenustega seotud teenused					
3	Veearvesti plommimine	€/tk	26,25	28,68	9,3
4	Projekti koostöölastamine pindalaga kuni 1 ha	€/tk	20,79	26,35	26,7
5	Projekti koostöölastamine pindalaga kuni 1 - 5 ha	€/tk	40,44	26,91	-33,5
6	Projekti koostöölastamine pindalaga alates 5 ha	€/tk	73,95	33,30	-55,0
7	Projekti koostöölastamine väljaspool ÜVK piirkonda	€/tk	20,79	26,35	26,7
8	Liitumistingimuste väljastamine ühele kinnistule	€/tk	23,12	26,35	14,0
9	Tehniliste tingimuste väljastamine ühele kinnistule, va tänavad	€/tk	23,12	26,35	14,0
10	Tehniliste tingimuste väljastamine rohkem, kui ühele kinnistule/tänavale	€/tk	63,53	70,72	11,3
11	Vee või kanalisatsiooniühenduse sulgemine ja avamine rohkem kui ühest punktist, ühe päeva jooksul	€/kord	44,72	54,89	22,7

rida	Veeteenuse nimetus	ühik	Kehtiv hind	Taotle-tav hind	Muutus %
12	Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine perioodiks, koos veearvesti demonteerimise/paigaldamisega (1x tasu)	€/kord	34,45	57,56	67,1
13	Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine päeva jooksul maakraanist	€/kord	26,25	34,03	29,6
14	Kiire sulgemine seoses avariiga	€/kord	89,16	102,12	14,5
15	Kinnistu veetarbimise koondite koostamine ja väljastamine majandusaastale eelnevate majandusaastate kohta	€/objekt	12,72	22,14	74,1
16	Kaugloetava veearvesti logi koostamine	€/objekt	28,86	34,83	20,7
17	Veemõõtja taatlemine kliendi soovil enne taatlus-perioodi lõppu (lisandub taatlemise kulu)	€/kord	31,24	29,73	-4,8
18	Kliendile kuuluva veearvesti vahetamine taatlemiseks (arvesti taatlemata jätmisel; lisandub taatlemise kulu)	€/kord	x	29,54	x

Hinnataotluse kohaselt on hinna muutuse peamisteks põhjusteks **kohalike omavalitsuste volikogude poolt kinnitatavates ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavades ettenähtud investeringute lülitamine veeteenuse hinda ja tegevuskulude suurenemine.**

ÜVVKS § 56⁷ kohaselt võib vee-ettevõtja lisaks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnale võtta piirväärtusi ületava reostuse eest tasu, kui ohtlike ainete või muude saastenäitajate sisaldus ärajuhitavas reo- või sademevees ületab vee-ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud liitumis- või teenuslepinguga kehtestatud piirväärtusi. **Piirväärtusi ületava reovee tasu ei määra Konkurentsiamet.** ÜVVKS § 34 lg 2 p 3 kohaselt kinnitab kohaliku omavalitsuse volikogu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee saastenäitajate piirväärtused ning piirväärtusi ületava reostuse eest võetava tasu arvutamise korra (ÜVVKS § 34 lg 2 p 4). ÜVVKS § 36 lg 2 kohaselt kehtestab ühiskanalisatsiooni juhittavate ohtlike ainete nimekirja ja nende sisalduse piirväärtused valdkonna eest vastutav minister määrusega. Juhul, kui vee-ettevõtja ja tarbija ei ole saastenäitajate piirnormides liitumis- või teenuslepingus kokku leppinud, kehtivad ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee saastenäitajate piirväärtused vastavalt ÜVVKS § 34 lg 2 p 3 ja ÜVVKS § 36 lg 2 sätestatule. ÜVVKS § 33 lg 2 kohaselt on vee-ettevõtja kohustatud vastu võtma reovett, mille saastenäitajad ei ületa ÜVVKS § 34 lg 2 p 3 ning § 36 lg 2 alusel kehtestatud piirväärtusi.

VV tegevuspiirkonna kohalikud omavalitsused on ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskirjad võtnud vastu alljärgnevate õigusaktidega:

- Võru Linnavolikogu 13.03.2024 määrus nr 5 „Võru linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“⁸;
- Võru Vallavolikogu 20.03.2024 määrus nr 47 „Võru valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“⁹;

⁷ ÜVVKS § 56 kohaselt võib **lisaks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnale** vee-ettevõtja võtta piirväärtusi ületava reovee eest tasu. Ülenormatiivse reostuse tasu ei määra Konkurentsiamet, kuna nimetatud tasu näol on tegemist vee-ettevõtja kliendile esitatava **rahalise nõudega**. ÜVVKS seletuskirja kohaselt on piinormi ületava reostuse tasu ühekordne lepingurikkumise tasu, mille suurus ei ole sõltuvuses vee-ettevõtjale tekita tud kahjuga, vaid on pigem distsiplineeriva iseloomuga, et tagada lepingutingimuste täitmine. Piinormi ületava reostuse tasu võtmise alused kehtestab oma valitsuse volikogu ÜVVK kasutamise eeskirjaga .

⁸ <https://www.riigiteataja.ee/akt/422032024001>

⁹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/426032024013>

- Antsla Vallavolikogu 14.05.2024 määrus nr 10 „Antsla valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“¹⁰;
- Rõuge Vallavolikogu 26.03.2024 määrus nr 4 „Rõuge valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“¹¹;
- Kanepi Vallavolikogu 14.12.2023 määrus nr 20 „Kanepi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri“¹²;

Eelnevalt loetletud õigusaktides on kehtestatud järgmised ühiskanalisatsiooni juhitava reovee reostusnäitajate lubatud piirväärtused:

Tabel 3 Reostusnäitajate piirväärtused Võru linnas ja Võru, Antsla, Rõuge ning Kanepi vallas

Reostusnäitaja	ühik	Piirväärtus	
		Võru linn, Võru, Antsla ja Rõuge vald	Kanepi vald
Vesinikioonide minimaalne sisaldus	pH-ühik	6,5	6,5
Vesinikioonide maksimaalne	pH-ühik	8,5	8,5
Heljuvainete sisaldus	mg/l	350	350
Biokeemiline hapnikutarve	mg/l	350	350
Keemiline hapnikutarve	mg/l	700	700
Polaarsete süsivesikute sisaldus	mg/l		50
Naftasaaduste sisaldus	mg/l	1,5	1,5
Üldlämmastiku sisaldus	mg/l	70	70
Ühealuseliste fenoolide sisaldus	mg/l		2,9
Kahealuseliste fenoolide sisaldus	mg/l		15
Pindaktiivsete ainete sisaldus	mg/l	44	44
Üldfosfori sisaldus	mg/l	9	9
Sulfaatide sisaldus	mg/l	80	80

Konkurentsiameti poolt määratav veeteenuse hind kehtib Võru linnas, Võru, Antsla, Rõuge ja Kanepi vallas klientidele, kelle poolt ühiskanalisatsiooni juhitava reovee kontsentratsioon ei ületa tabelis 3 vastava kohaliku omavalitsuse õigusaktiga määratud näitajaid (vt Tabel 3 veerg „Piirväärtus“).

Konkurentsiamet koostas ettevõtja poolt esitatud andmete alusel tabeli (vt Tabel 4) VV tegevuspiirkonda iseloomustavatest üldistest näitajatest perioodil 2021 - 2024.

Tabel 4 Veevaldkonna üldised näitajad

rida	Üldandmed	ühik	2021	2022	2023	2024
1	Puurkaevude arv	tk	53	53	55	56
2	Veepumplate arv	tk	7	7	8	8
3	Veetöötusjaamade arv	tk	40	40	42	42
4	Reovee pumplate arv	tk	126	126	126	130

¹⁰ <https://www.riigiteataja.ee/akt/417052024003>

¹¹ <https://atp.amphora.ee/rougevv2017/?o=922&o2=16869&u=-1&hdr=hp&dschex=1&sbr=all&tbs=all&dt=&sbrq=r%C3%B5uge%20valla%20%C3%BChisveev%C3%A4rgi&tm=431191&clr=history&pageSize=20&page=1>

¹² <https://www.riigiteataja.ee/akt/409042015022>

rida	Üldandmed	ühik	2021	2022	2023	2024
5	Reoveepuhastite arv	tk	33	33	33	34
6	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	231	233	233	238
7	sh rekonstrueeritud ja uued	km	148	150	159	164
8	Ühiskanaliseerimise torustike pikkus	km	235	240	240	247
9	sh rekonstrueeritud ja uued	km	151	156	176	187

2023.a-l oli VV tegevuspiirkonnas kasutusel 55 puurkaevu, 8 veepumplat, 42 veetöötlusjaama, 126 reoveepumplat ja 33 reoveepuhastit. Võrreldes 2022.a-ga lisandus kaks puurkaevu (Prangli ja Urvaste), üks veepumpla (Urvaste) ja kaks veetöötlusjaama (Prangli ja Urvaste). Veeteenuse osutamiseks kasutatavate ühisveevärgi torustike pikkus oli 233 km ja ühiskanaliseerimise torustike pikkus 240 km. Prangli ja Urvaste lisandunud rajatised anti omavalitsuste poolt üle VV-le mitterahalise sissemaksena.

Regulatsiooniperioodil ehk 2024.a-l kasvab puurkaevude arv ühe võrra (Võru linn Jalaka veetöötlusjaam Tsiatsungõlmaa liitumistasust), reoveepumplate arv nelja võrra (Kuldre, Võlsi 2 tk, Võlsi 1 tk Tsiatsungõlmaa liitumistasust) ja reovee puhastite arv ühe võrra (Urvaste). Lisandub 5 km võrra ühisveevärgi torustikke ja 7 km võrra ühiskanaliseerimise torustikke. Omavahenditest ja KIK-i toetuste abil rajatakse uued torustikud Vana-Antslas, Võlisis, Lapi teel ja Pargi tn-s Väimela alevikus ning Kuldre reovee pumpla. Liitumistasudest saadava rahaga rajatakse torustikud Tsiatsungõlmaa piirkonna ühendamiseks. Lisandunud Urvaste reovee puhasti anti Antsla valla poolt üle VV-le mitte rahalise sissemaksena.

* Muudatused lk 9 esimeses ja teises lõigus vastavalt Konkurentsiameti kirjale nr 9-2/24-0107-043-5.

2024.a suurematest investeeringutest (oma ja tagastamatu abi vahendite summa) saab välja tuua järgmised:

- 1) Võru valla Võlsi küla ühisveevärgi ja -kanaliseerimise rajamine 726,0 tuh €;
- 2) Kuldre küla veetöötlusjaama ja reoveepuhasti rekonstrueerimine 475,3 tuh €;
- 3) Pargi ja Lapi tee (Väimela alevik) vee- ja kanaliseerimistorustiku rajamine 368,7 tuh €;
- 4) Haanja küla kanaliseerimistorustiku rekonstrueerimine 325,6 tuh €.

Lisaks eelnimetatule on VV teostanud mitmeid muid investeeringuid erinevates tegevuspiirkondades (sh KIK kaasabil) peamiselt olemasolevate ühisveevärgi ja -kanaliseerimisüsteemide töökindluse ja jätkusuutlikkuse tagamiseks. Investeeringute detailsem ülevaade on esitatud käesoleva otsuse Lisas 1.

Lisaks veeteenusele osutab VV regulatsiooniperioodil (2024) ka purgimisteenust, mis ei ole veeteenus ÜVVKS-i mõttes. Seetõttu tuleb purgimisteenuse kulud eristada veeteenuste kuludest. Hinnataotluse andmetel prognoosib VV 2024.a-l purgimisteenuse koguseks 3,0 tuh m³ ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikoguseks 738,6 tuh m³. Puhastile jõudva reovee kogu müügikoguseks kujuneb seega 741,9 tuh m³ (738,6 + 3,0 = 741,9), millest purgimise kogus moodustab 0,4%. VV on eristanud purgimisteenusega seotud kulud võttes arvesse purgitava reovee koguse osakaalu ning elektri, kemikaalide ja reoveesetete kulu puhul on täiendavalt arvestatud ka purgitava reovee kontsentratsiooni võrreldes ühiskanaliseerimise kaudu puhastile jõudva reoveega.

5. Müügikogused ja veekadu

5.1. Müügikogused

Müügikogusele hinnangu andmine on oluline, kuna veeteenuse hind saadakse vastava veeteenuse lubatud müügitulu jagamisel müügikogusega. Mida väiksem on müügikogus, seda suuremaks kujuneb veeteenuse hind.

Kaalutlustes, kas ettevõtja poolt esitatud ning veeteenuse hinna kujunemise aluseks olevad müügikogused on põhjendatud, tugineb Konkurentsiamet ÜVVKS § 50 lg 2, mille kohaselt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna arvutamisel võetakse aluseks viimase kolme kalendriaasta aritmeetiline keskmine müügikogus ning prognoositavad muutused tarbimises ning vajaduse korral tehakse müügikoguse leidmiseks analüüs. Lisaks tugineb Konkurentsiamet Metoodika punktis 4 kirjeldatud hindamispõhimõtetele.

5.1.1. Võetud joogivee müügikogus

VV poolt Hinnataotluses prognoositud võetud joogivee müügikogus 735,7 tuh m³

VV on prognoosinud regulatsiooniperioodil osutatava võetud joogivee teenuse müügikoguseks 735,7 tuh m³.

Konkurentsiameti seisukoht võetud joogivee müügikoguse 735,7 tuh m³ kohta

Konkurentsiamet koostas tabeli (vt Tabel 5) ettevõtja poolt esitatud andmete alusel, kus on kajastatud võetud joogivee teenuse müügikogused ning abonentide arvud aastatel 2021-2023 ja prognoosid regulatsiooniperioodiks.

Tabel 5 Võetud joogivee müügikogused

rida	Võetud joogivee müügikogus	ühik	2021	2022	2023	2024
1	Võetud joogivee müügikogus	tuh m ³	716,7	707,4	711,6	735,7
2	Muutus võrreldes eelmise aastaga	%		-1,3	0,6	3,4
3	Võetud joogivee teenuse abonentide arv	tk	4 020	4 093	4 134	4 207
4	sh aasta jooksul lisandunud abonendid	tk	260	73	41	73
5	Rajatud uute võetud joogivee teenuse liitumispunktide arv	tk	420	27	31	106
6	Ühiktarbimine (rida 1/ rida 3 × 1000)	m ³ /abonent	178,3	172,8	172,1	174,9

Aastatel 2021 – 2023 lisandus VV-le 374 uut võetud joogivee teenust tarvitavat abonent (vt Tabel 5 rida 4 veerud 2021 – 2023; 260 + 73 + 41 = 374). Uute tarbijate lisandumine jagunes:

2021. a-l lisandus 260 tarbijat sh Võru linnas (olemasolev piirkond) 101 tarbijat, Võru vallas Võrumõisa ja Navi piirkondades 159 tarbijat (uued rajatud piirkonnad, tööde lõpetamine 2021).

2022.a-l lisandusid uued tarbijad olemasolevates piirkondades (73 tarbijat).

2023.a-l lisandus 41 uut tarbijat sh olemasolevatest piirkondadest 22 tk ja uues rajatud piirkonnas 19 tk (Urvaste küla, Antsla vald)

Regulatsiooniperioodiks on ettevõtja prognoosinud lisanduvate abonentide arvu suurenemist võrreldes 2023.a-ga (prognoositud on 73 abonendi lisandumist (vt Tabel 5 rida 4 veerg 2024); seejuures regulatsiooniperioodil rajatakse ka 106 uut liitumispunkti (vt Tabel 5 rida 5 veerg 2024)). Eeltoodust tulenevalt aktsepteerib Konkurentsiamet VV poolt regulatsiooniperioodiks

prognoositud abonentide arvu 4207 tk.

Võetud joogivee müügikogus on liikunud erisuunaliselt: 2021.a-l oli 716,7 tuh m³, 2022.a-l langes tasemele 707,4 tuh m³ ja tõusis 2023.a-l 711,6 m³-ni (vt Tabel 5 rida 1 veerud 2021 - 2023). Regulatsiooniperioodile eelneva kolme kalendriaasta keskmiseks joogivee koguseks on 711,9 tuh m³ $((716,7 + 707,4 + 711,6) / 3 = 711,9)$.

Ettevõtja selgitusel mõjutas 2021. a-l eraisikute tarbimist oluliselt Covidi pandeemia, mil inimesed olid kodudes/kodukontorites ja tarbisid vett rohkem. Juriidiliste klientide müügikoguseid mõjutas Covidi pandeemia suhteliselt vähe (välja arvatud koolid ja lasteaiad). Ettevõtja hinnangul, kuigi 2021. ja 2022.a lisandus uusi abonente, vähenes 2022.aastal elanike tarbimine, sest viibiti rohkem kodust eemal ning taastus ka pandeemiaeelne tööränne (Soome, Rootsi, Tallinn jne). Lisaks vähendas eraisikute tarbimist 2022.aastal majanduslik ebakindlus (suur inflatsioon, Ukraina sõda), mistõttu hakkasid inimesed säästma. 2023.a-l võetud joogivee müügikogus kasvas vähesel määral (0,6%; vt Tabel 5 rida 2 veerg 2023)

Võetud joogivee ühiktarbimine (ühe abonendi keskmine tarbimine) oli aastatel 2021-2023 vahemikus 172,1 - 178,3 m³ abonendi kohta (vt Tabel 5 rida 6 veerud 2021-2023).

Regulatsiooniperioodi ühiktarbimise (174,9 m³/abonent) on vee-ettevõtja prognoosinud mõnevõrra kõrgemaks aastate 2021-2023 keskmisest näitajast 174,4 m³/abonent $((178,3 + 172,8 + 172,1) / 3 = 174,4)$, vt Tabel 5 rida 6 veerud 2021-2024). Ettevõtja selgitusel põhineb 2024.a-ks prognoositud ühiktarbimise tase (174,9 m³) 12-kuulise perioodi (mai 2023 - aprill 2024¹³) tegelikel näitajatel. **Konkurentsiamet peab põhjendatuks regulatsiooniperioodil ühe kliendi keskmist tarbimist 174,9 m³, kuna see on kõrgem eelneva kolme aasta keskmisest näitajast ning arvesse on võetud reaalsel ühiktarbimise muutust võrreldes 2022. ja 2023. aastaga.**

Põhjendatud klientide arvust 4207 tk ja ühe kliendi keskmisest võetud joogivee tarbimiskogusest 174,9 m³ lähtuvalt kujuneb võetud joogivee müügikoguseks regulatsiooniperioodil 735,7 tuh m³ $(4207 \times 174,9 / 1000 = 735,7^{14})$, mis võrdub VV Hinnataotluses kajastatuga.

Eeltoodust tulenevalt loeb Konkurentsiamet põhjendatuks VV tegevuspiirkondade regulatsiooniperioodi võetud joogivee müügikoguse 735,7 tuh m³.

5.1.2. Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogus

VV poolt Hinnataotluses prognoositud reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogus 738,6 tuh m³

VV on prognoosinud 2024.a-l osutatava reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse müügikoguseks kokku 738,6 tuh m³.

Konkurentsiameti seisukoht reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikoguse 738,6 tuh m³ kohta

Konkurentsiamet koostas ettevõtja poolt esitatud andmete alusel tabeli (vt Tabel 6), kus on

¹³ Menetluse käigus ettevõtjalt saadud 12 kuu tegelikud andmed perioodil 01.05.2023 – 30.04.2024 (edastatud 16.05.2024), mille taasesitamist menetluse kulgedes lisandunud kuude osas ei pidanud amet otstarbekas, kuivõrd ei olnud põhjust eeldada olulisi erinevusi esitata vates (12 kuu) andmetes.

¹⁴ Ametile on keskmise tarbimise andmed teada käesolevas otsuses näidatust suurema täpsusega (kajastatud *Exceli* tabelites). Arvutuste tegemisel lähtub amet *Exceli* tabelis kajastatud täpsematest andmetest.

kajastatud VV reoveeteenuse tarbijate arvud ja müügikogused aastatel 2021-2024.

Tabel 6 Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogused

rida	Reovee müügikogus	ühik	2021	2022	2023	2024
1	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogus	tuh m ³	691,2	681,9	704,4	738,6
2	Muutus võrreldes eelmise aastaga	%	1,8	-1,3	3,3	4,9
3	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse abonentide arv	tk	3 560	3 619	3 676	3 749
4	sh aasta jooksul lisandunud abonente	tk	244	59	57	73
5	Rajatud uute ärajuhtimise ja puhastamise teenuse liitumispunktide arv	tk	421	27	31	79
6	Ühiktarbimine (rida 1/ rida 3 × 1000)	m ³ /abonent	194,2	188,4	191,6	197,0

Aastatel 2021 – 2023 kasvas VV reoveeteenuse abonentide arv 360 abonendi võrra (vt Tabel 6 rida 4 veerud 2021 – 2023; 244 + 59 + 57 = 360). Abonentide arvu kasv jagunes sarnaselt eelmises punktis väljatoodud joogiveeteenuse abonentide jagunemisele.

Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogus oli 2021.a-l 691,2 tuh m³, langes 2022.a-l 681,9 tuh m³-ni ja tõusis 2023.a-l tasemele 704,4 tuh m³ (vt Tabel 6 rida 1 veerud 2021 - 2023). Reoveeteenuse ühiktarbimine (ühe abonendi keskmine tarbimine) oli aastatel 2021-2023 vahemikus 188,4-194,2 m³ abonendi kohta (vt Tabel 6 veerud 2021-2023).

Ettevõtja selgitusel mõjutas 2021. a-l eraisikutele reovee müügikoguse kasvu oluliselt Covidi pandeemia, mil inimesed olid kodudes/kodukontorites ja tarbisid vett rohkem. Juriidiliste klientide reovee müügikoguseid mõjutas Covidi pandeemia suhteliselt vähe (välja arvatud koolid ja lasteaiad). 2022.aastal, kui inimesed said töö juurde tagasi minna, vähenes eraisikute reovee müügikogus, sest viibiti rohkem kodust eemal. Tõenäoliselt taastus 2022.aastal ka ennepandeemiaaegne tööranne (Soome, Rootsi, Tallinn jne). Lisaks vähendas eraisikute veetarbimist 2022.aastal majanduslik ebakindlus (suur inflatsioon, Ukraina sõda), mistõttu hakkasid inimesed säästma, mis vähendas ka reovee müügikogust. 2023.a-l reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogus kasvas mõnevõrra (3,3%; vt Tabel 6 rida 2 veerg 2023).

Regulatsiooniperioodiks on ettevõtja prognoosinud lisanduvate abonentide arvu mõningast kasvu võrreldes 2022. ja 2023.a-ga (prognoositud on 73 abonendi lisandumist; vt Tabel 6 rida 4). Kuna lisanduvate abonentide prognoos sarnaneb uute liitumispunktide rajamise arvuga (79 tk), siis eeltoodust tulenevalt aktsepteerib Konkurentsiamet VV poolt regulatsiooniperioodiks prognoositud abonentide arvu 3 749 tk.

Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse ühiktarbimise regulatsiooniperioodil (197,0 m³/abonent) on vee-ettevõtja prognoosinud kõrgemaks viimase kolme aasta (2021-2023) keskmisest tasemest 191,4 m³/abonent ($(194,2 + 188,4 + 191,6)/3 = 191,4$; vt Tabel 6 rida 6 veerud 2021-2023). Ettevõtja selgitusel põhineb 2024.a-ks prognoositud ühiktarbimise tase (197,0 m³) perioodi mai 2023 - aprill 2024¹⁵ tegelikel (kasvanud) näitajatel. **Konkurentsiamet peab põhjendatuks regulatsiooniperioodil ühe kliendi keskmist reovee müügikogust 197,0**

¹⁵ Menetluse käigus ettevõtjalt saadud 12 kuu tegelikud andmed perioodil 01.05.2023 – 30.04.2024 (edastatud 16.05.2024), mille taasesitamist menetluse kulgedes lisandunud kuude osas ei pidanud amet otstarbekas, kuivõrd ei olnud põhjust eeldada olulisi erinevusi esitata vates (12 kuu) andmetes.

m³, kuna arvesse on võetud reaalset ühiktarbimise muutust võrreldes eelnevate aastatega.

Põhjendatud klientide arvust 3 749 tk ja ühe kliendi keskmisest reovee ärajuhtimise ja puhastamise tarbimiskogusest 197,0 m³ lähtuvalt kujuneb reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikoguseks regulatsiooniperioodil 738,6 tuh m³ ($3\,749 \times 197,0 / 1000 = 738,6$), mis võrdub VV Hinnataotluses kajastatuga.

Eeltoodust tulenevalt loeb Konkurentsiamet põhjendatuks VV tegevuspiirkondade regulatsiooniperioodi reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikoguse 738,6 tuh m³.

5.1.3. Põhiteenustega seotud teenuste müügikogused

Lisaks veeteenuse hinnale taotleb VV hinda põhiteenustega seotud teenustele (lisateenused). VV esitatud andmed põhiteenustega seotud teenuste müügikoguste osas on toodud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 7).

Tabel 7 Põhiteenustega seotud teenuste ehk lisateenuste müügikogused

rida	Põhiteenustega seotud teenuste müügikogused	ühik	2021	2022	2023	2021-2023 keskmine	2024
1	Veearvesti plommimine	kord	7	6	7	7	6
2	Projekti kooskõlastamine pindalaga kuni 1 ha	tk	70	68	76	71	99
3	Projekti kooskõlastamine pindalaga kuni 1 - 5 ha	tk	30	21	12	21	26
4	Projekti kooskõlastamine pindalaga alates 5 ha	tk	7	10	12	10	3
5	Projekti kooskõlastamine väljaspool ÜVK piirkonda	tk	3	0	0	1	1
6	Liitumistingimuste väljastamine ühele kinnistule	tk	220	92	101	138	99
7	Tehniliste tingimuste väljastamine ühele kinnistule, va tänavad	tk	5	16	5	9	12
8	Tehniliste tingimuste väljastamine rohkem, kui ühele kinnistule/ tänavale	tk	1	4	4	3	4
9	Vee või kanalisatsiooniühenduse sulgemine ja avamine rohkem kui ühest punktist, ühe päeva jooksul	kord	5	8	1	5	1
10	Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine perioodiks, koos veearvesti demonteerimise/paigaldamisega (1x tasu)	kord	50	83	80	71	80
11	Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine päeva jooksul maakraanist	kord	20	24	20	21	33
12	Kiire sulgemine seoses avariiga	kord	1	0	0	0	1
13	Kinnistu veetarbimise koondite koostamine ja väljastamine majandusaastale eelnevate majandusaastate kohta	objekt	3	3	5	4	6
14	Kaugloetava veearvesti logi koostamine	objekt	3	0	0	1	1
15	Veearvesti taatlusesse saatmine (lisandub taatlemise kulu)	kord	5	3	5	4	5
16	Kliendile kuuluva veearvesti vahetamine taatlemiseks (arvesti taatlemata jätmisel; lisandub taatlemise kulu)*	kord	0	0	0	0	15

*Antud teenust ei ole VV enne pakkunud. Teenus puudutab neid veearvesteid, mida klient on paigaldanud enda veekaevu vee peale. Veearvesti kuulub kliendile ja VV ainult plommib selle. Ilmnenu on probleem, et kliendid ei taotle ise neid arvesteid, aga VV ei tohi müüa taatlustähtaja ületanud arvesti näitude järgi veeteenust. Seetõttu tegi VV uue teenuse, et saaks vahetada ja taadelda ise kliendi arvestid.

Konkurentsiameti seisukoht põhiteenustega seotud teenuste müügikoguste kohta

Ülevaade põhiteenusega seotud teenuste (lisateenuste) kogustest aastatel 2021 – 2023 on

toodud eelnevas tabelis (vt Tabel 7).

Tabelist (vt Tabel 7) nähtub, et valdavalt on VV prognoosinud lisateenuste müügikogused 2024.a-l sarnaseks eelnevate aastate (2021-2023) keskmiste müügikogustega.

Teenustel, mis on seotud uute liitumistega (teenused 2 kuni 8) on ettevõtja võtnud arvesse juba tehtud ja ka teadaolevaid arendusi. Seepärast on mõne teenuse kogus prognoositud eelnevate aastate keskmisest suuremaks või väiksemaks.

Kuna VV on põhiteenustega seotud teenuste müügikogused prognoosinud sarnaseks eelnevate aastate keskmise kogusega või võtnud arvesse tegevuspiirkonnas toimuvaid arendusi, siis peab Konkurentsiamet peab põhjendatuks 2024.a põhiteenustega seotud teenuste müügikoguseid alljärgnevalt:

rida	Põhiteenustega seotud teenuste müügikogused	ühik	2024
1	Veearvesti plommimine	kord	6
2	Projekti kooskõlastamine pindalaga kuni 1 ha	tk	99
3	Projekti kooskõlastamine pindalaga kuni 1 - 5 ha	tk	26
4	Projekti kooskõlastamine pindalaga alates 5 ha	tk	3
5	Projekti kooskõlastamine väljaspool ÜVK piirkonda	tk	1
6	Liitumistingimuste väljastamine ühele kinnistule	tk	99
7	Tehniliste tingimuste väljastamine ühele kinnistule, va tänavad	tk	12
8	Tehniliste tingimuste väljastamine rohkem, kui ühele kinnistule/ tänavale	tk	4
9	Vee või kanalisatsiooniühenduse sulgemine ja avamine rohkem kui ühest punktist, ühe päeva jooksul	kord	1
10	Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine perioodiks, koos veearvesti demonteerimise/paigaldamisega (1x tasu)	kord	80
11	Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine päeva jooksul maakraanist	kord	33
12	Kiire sulgemine seoses avariiga	kord	1
13	Kinnistu veetarbimise koondite koostamine ja väljastamine majandusaastale eelnevate majandusaastate kohta	objekt	6
14	Kaugloetava veearvesti logi koostamine	objekt	1
15	Veearvesti taatlusesse saatmine (lisandub taatlemise kulu)	kord	5
16	Kliendile kuuluva veearvesti vahetamine taatlemiseks (arvesti taatlemata jätmisel; lisandub taatlemise kulu)	kord	15

5.2. Veekadu ja omatarbevesi

Veekadu leitakse ammutatud vee koguse, omatarbevee koguse ning müüdüd vee koguse vahena (ammutatud vee kogus lahutada omatarbevee kogus lahutada müüdüd vee kogus). Veekadu iseloomustab muuhulgas ka veetorustiku tehnilist seisundit. Sellesse kategooriasse kuuluvad veelekked ja veemõõtjate ebatäpsusest tulenevad vahed. Olulise tähtsusega veekao tekkimisel on ehitatud torustiku vanus, ehituskvaliteet ja materjal.

Omatarbevee hulka loeb Konkurentsiamet vee kogust, mida kasutatakse vee-ettevõtja poolt kaasnevate hooldustööde läbiviimisel, samuti plaanilisi ja mitteplaanilisi veevõtte ühisveevärgist, mis on mõõdetavad ja mida ei lülitata veekao hulka. Omatarbevee kogust ei arvestata müüdüd vee koguse hulka.

Veekaole hinnangu andmine on oluline, sest see mõjutab:

- 1) elektrienergia kulu (mida väiksem on veekadu, seda vähem kulub elektrienergiat vee pumpamiseks ja joogivee puhastamiseks);
- 2) kemikaalide kulu (mida väiksem on veekadu, seda väiksem on kemikaalide kulu, juhul kui vee töötlemisel kemikaale kasutatakse);
- 3) keskkonnatasude kulu (mida väiksem on veekadu, seda vähem tuleb maksta vee erikasutusõiguse tasu).

VV Hinnataotluses prognoositud omatarbevesi 54,0 tuh m³ ja veekadu 88,6 tuh m³

VV on prognoosinud regulatsiooniperioodi omatarbevee koguseks 54,0 tuh m³ ning veekaoks 88,6 tuh m³, mis moodustab 10,8% ammutatud veest ilma omatarbeveeta.

Konkurentsiameti seisukoht omatarbevee 54,0 tuh m³ ja veekao 88,6 tuh m³ kohta

Ülevaate saamiseks omatarbevee ja veekadude muutuse kohta ajas koostas Konkurentsiamet ettevõtja poolt esitatud andmete alusel tabeli 2021-2023 tegelike andmete ning 2024.a prognoosi kohta (vt Tabel 8).

Tabel 8 Veekadu

rida	Omatarbevesi ja veekadu	ühik	2021	2022	2023	2024
1	Ammutatud vesi	tuh m ³	898,5	848,8	849,3	878,3
2	Vee omatarve	tuh m ³	69,1	54,8	53,4	54,0
3	Omatarbevee osakaal kogu ammutatud veest	%	7,7	6,5	6,3	6,1
4	Ammutatud vesi ilma omatarbeveeta (rida 1 - rida 2)	tuh m ³	829,4	794,0	795,9	824,3
5	Võetud joogivee müügikogus	tuh m ³	716,7	707,4	711,6	735,7
6	Veekadu (rida 4 - rida 5)	tuh m ³	112,8	86,7	84,3	88,6
7	Veekao osakaal ammutatud vee kogusest ilma omatarbeveeta (rida 6 / rida 4 × 100)	%	13,6	10,9	10,6	10,8
8	Veetöötusjaamade arv	tk	40	40	42	42
9	Ühisveevärgi torustike pikkus, sh	km	231,0	233,3	233,3	238,0
10	rekonstrueeritud ja uued	km	147,6	149,9	158,6	164,5
11	rekonstrueeritud torustike osakaal	%	63,9%	64,3%	68,0%	69,1%

Kuna veekao hulka ei arvestata omatarbevett, siis annab Konkurentsiamet eraldi hinnangu ettevõtja poolt prognoositud omatarbevee kogusele.

Omatarbevee kogus

VV kasutab omatarbevett reoveepuhastite seadmete, reoveepumplate ning veetöötusjaamade filtrite pesuks, samuti vee- ja kanalisatsioonitorustike läbipesuks, hüdrantide kontrolliks jm. Perioodil 2021-2022 oli veetöötusjaamade arv 40 ja alates 2023.aastast tõusis nende arve 42-ni (lisandusid Prangli ja Urvaste küla veetöötusjaamad). Omatarbevee kogus oli 2021.a-l 69,1 tuh m³, aastatel 2022-2023 kahanes tasemele 53,4 – 54,8 tuh m³ (vt Tabel 8 rida 2 veerud 2021-2023). 2021.a omatarbevee arvestavalt suuremat kogust on VV selgitanud lekkega, kus Võru linna reoveepuhastis voolas vesi protsessi, mõjutades 2021.a omatarbevee kogust ca 15 tuh m³ võrra (s.t teiste aastatega võrreldavaks omatarbevee koguseks kujuneb 54,1 tuh m³). Omatarbevee osakaal ammutatud veest oli aastatel 2021-2023 vahemikus 6,3%-7,7%, seejuures 2021.a näitaja (7,7%) oli moonutatud eelkirjeldatud lekke tõttu (vt Tabel 8 rida 3 veerud 2021-

2023). Kui vähendada 2021.a omatarbevee kogust lekke kogusega 15 tuh m³, siis kujuneks omatarbevee osakaaluks ammutatud veest 6,0%.

2024.a-ks on VV prognoosinud omatarbevee koguseks 54,0 tuh m³ ja omatarbevee osakaaluks kujuneb 6,1%. Mõlemad näitajad on madalamad kui võrreldavate aastate (2022-2023) keskmine tase (vastavalt 54,1 tuh m³ ja 6,4%).

Konkurentsiamet peab põhjendatuks regulatsiooniperioodil omatarbevee kogust 54,0 tuh m³, kuna on omatarbevee näitajad (kogus, osakaal ammutatud veest) on madalamad võrreldavate perioodide (2022-2023) keskmistest näitajatest.

Veekadu

VV poolt esitatud andmete kohaselt moodustas veekadu 2021.a-l 13,6% ammutatud veest ilma omatarbeveeta. Alates 2022.a-st, on ammutatud vee osakaal olnud langustrendis, vähenedes 2022.a-l 10,9%-ni ja 2023.a-l 10,6%-ni (vt Tabel 8 rida 7 veerud 2021-2023). Veekao osakaalu on aidanud vähendada torustike renoveerimistööd.

Regulatsiooniperioodiks prognoosib VV veekao osakaaluks 10,8% ammutatud veest ilma omatarbeveeta ehk veekaoks 88,6 tuh m³ (vt Tabel 8 veerg 2024 read 6 ja 7) s.t sisuliselt samaks 2022. ja 2023.a keskmise näitajaga 10,8%¹⁶.

Kuna VV on prognoosinud regulatsiooniperioodi veekao osakaalu samaks võrreldavate aastate (2022-2023) keskmise tasemega, siis loeb Konkurentsiamet põhjendatuks VV poolt prognoositud veekadu tasemel 10,8% ammutatud veest ilma omatarbeveeta ehk veekao kogust 88,6 tuh m³.

6. Veeteenuse hinda lülitatavad tegevuskulud

ÜVVKS § 50 lg 1 ning sellega kooskõlas oleva Metoodika järgi on veeteenuse hindade arvutamise aluseks lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil, mille moodustavad veeteenuse tegevuskulud, kapitalikulu ja põhjendatud tulukus. ÜVVKS § 52 lg 1 kohaselt peavad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda arvatavad kulud olema põhjendatud, lähtuma tõhususest ning võimaldama vee-ettevõtjal täita seaduses sätestatud ülesandeid. ÜVVKS § 52 lg 3 alusel ei arvata veeteenuse hinda järgmiseid kulusid:

- 1) ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu;
- 2) sponsorlus, kingitused ja annetused;
- 3) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenusega mitteseotud kulud;
- 4) õigusaktide alusel ettevõtjale määratud trahvid ning muud rahalised kohustused, mis on tingitud ettevõtja kohustuse rikkumisest;
- 5) finantskulud;
- 6) dividendide tulumaksu kulu;
- 7) muud kulud, mis ei ole vajalikud ettevõtjale seadusega pandud kohustuste täitmiseks.

Metoodikast lähtuvalt jagunevad tegevuskulud:

¹⁶ Vastavalt Excelis kajastatud detailsemale arvutusele $(10,91+10,59)/2 = 10,75$).

- 1) muutuvkulud ehk kulud, mis sõltuvad olulises osas müügikoguse muutumisest (näiteks vee erikasutusõiguse tasu, saastetasu, teiselt vee-ettevõtjalt ostetud veeteenuse kulu, elektri kulu jms);
- 2) muud tegevuskulud ehk kulud, mis ei sisalda muutuv- ja finantskulusid ning põhivara kulumit.

Alljärgnevalt annab Konkurentsiamet hinnangu Hinnataotluses esitatud tegevuskulude kohta.

6.1. Muutuvkulud

Metoodika punkti 5 kohaselt on muutuvkulud olulises osas sõltuvad müügikoguse muutumisest. Muutuvkulud võivad sisaldada mittekontrollitavatel tasudel põhinevaid kulusid (edaspidi mittekontrollitavad kulud).

Mittekontrollitavad kulud ei ole mõjutatavad ettevõtja majandustegevuse kaudu, vaid sõltuvad ettevõtja-välistest teguritest (eelkõige seadusandlusest). Mittekontrollitaval tasul/ tasumääral põhinevad tegevuskuludest näiteks vee erikasutusõiguse tasu (vee erikasutusõiguse tasumäär), saastetasu (keskkonda heidetavate saasteainete tasumäär) ja teiselt vee-ettevõtjalt ostetava teenuse tasu ning osaliselt ka elektrienergia kulu (elektrienergia hinnas sisalduv võrgutasu, taastuenergia tasu ja elektriaktsiisi hinnakomponent).

Metoodika punktide 5.1-5.4 kohaselt lülitatakse täielikult veeteenuse hinda mittekontrollitavad tasud/tasumäärad, kuid ettevõtja peab põhjendama vastavate määrade, tasudega maksustatavaid koguseid (nt ammutatava vee kogused, saastekogused, elektrienergia tarbimine jm).

VV-l on muutuvkuludeks vee erikasutusõiguse tasu, saastetasu ja elektri kulu.

Muutuvkulude põhjendatuse hindamiseks on Konkurentsiamet vee-ettevõtjatele välja töötanud Küsimustiku töölehed „Ost-Müük“, „Keskkonnatasud“, „Elektrikulu“ ja „Kasumiaruanne“.

VV Hinnataotluses prognoositud muutuvkulud 443,6 tuh €

VV on Hinnataotluses prognoosinud veeteenuse hinda lülitatavateks muutuvkuludeks kokku 443,6 tuh €, millest:

1) vee erikasutusõiguse tasu	73,7 tuh €;
2) saastetasu	35,0 tuh €;
3) elektri kulu	334,8 tuh €.

Konkurentsiameti seisukoht muutuvkulude 443,6 tuh € kohta

Järgnevalt annab Konkurentsiamet hinnangu VV poolt veeteenuse hinda lülitatavatele muutuvkuludele kulukomponentide lõikes.

6.1.1. Vee erikasutusõiguse tasu

Keskkonnatasude seaduse (edaspidi KeTS) § 10 lg 1 kohaselt makstakse vee erikasutusõiguse tasu õiguse eest võtta veekogust või põhjaveekihist vett erikasutuse korras. Vee erikasutusõiguse tasu kujuneb prognoositud ammutatud vee kogusele KeTS § 10 lg 3 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 17.11.2014 määruse nr 169 „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“ lisa osundatud vee erikasutusõiguse tasumäärade rakendamisel.

Metoodika punkti 5.2 kohaselt võetakse vee erikasutusõiguse tasumäärad täielikult arvesse vee erikasutusõiguse tasu arvutamisel, küll aga peab ettevõtja põhjendama vee erikasutusõiguse tasumääradega maksustatavaid vee koguseid.

VV Hinnataotluses vee erikasutusõiguse tasu 73,7 tuh €

Hinnataotluse kohaselt soovib VV veeteenuse hinda lülitada vee erikasutusõiguse tasu summas 73,7 tuh €.

Konkurentsiameti seisukoht vee erikasutusõiguse tasu 73,7 tuh € kohta

Keskkonnalubade nr L.VV/325657, L.VV/327076, L.VV/325540, L.VV/332261, L.VV/331162, L.VV/330963 L.VV/330049, L.VV/326952, L.VV/326059, L.VV/325507, L.VV/324945, L.VV/326135 ja L.VV/324576 kohaselt on VV-l õigus ammutada vett keskdevoni põhjaveekihist. Lisaks keskkonnalubades märgitud puurkaevudele kasutab VV vee ammutamiseks ka puurkaeve, mida ei ole lubades märgitud.

Hinnataotluse kohaselt prognoosib VV regulatsiooniperioodil ammutatava vee koguseks 878,3 tuh m³.

Ammutatud vee kogus on otseselt arvutatav võetud joogivee müügikogusest, omatarbevee kogusest ja veekaost ehk ammutatud vee kogus = võetud joogivee müügikogus + omatarbevee kogus + veekadu.

Tulenevalt Konkurentsiameti poolt käesolevas otsuses põhjendatuks loetud võetud joogivee müügikogusest 735,7 tuh m³ (vt otsuse p 5.1.1), omatarbevee kogusest 54,0 tuh m³ ja veekaost 88,6 tuh m³ (vt otsuse p 5.2), kujuneb VV põhjendatud regulatsiooniperioodil ammutatud vee koguseks 878,3 tuh m³ (735,7 + 54,0 + 88,6 = 878,3).

Lisaks keskkonnalubades nimetatud puurkaevudele kasutab VV vee ammutamiseks Linnamäe, Kurenurme, Hänike, Tsolgo, Kraavi, Visela, Vaabina ja Magari puurkaevu. Veeseaduse § 187 p 2 kohaselt on veeluba kohustuslik, kui võetakse põhjavett rohkem kui 150 kuupmeetrit kuus või rohkem kui 10 kuupmeetrit ööpäevas. KeTS § 5 lg 3 sätestab, et keskkonnatasu maksmise kohustus ei laiene isikule, kelle keskkonnakasutuse ulatus ei nõua keskkonnaloa olemasolu. Kuna Linnamäe, Kurenurme, Hänike, Tsolgo, Kraavi, Visela, Vaabina ja Magari puurkaevu poolt ammutatavad veekogused jäävad alla veeloa kohustuse piirmäära, siis ei pea neil olema keskkonnaluba ning ammutatud vee eest ei pea maksma vee erikasutusõiguse tasu.

VV poolt põhjaveest ammutatud ja ammutatavad vee kogused aastatel 2021-2024 on esitatud järgnevas tabelis (vt Tabel 9).

Tabel 9 Ammutatud vee kogused

rida	Ammutatud vee kogused	ühik	2021	2022	2023	2024
1	Ammutatud vee kogus	tuh m ³	898,5	848,8	849,3	878,3
2	Ammutatud vee koguse muutus	%		-5,5	0,1	3,4
3	Erikasutusõiguse tasuga maksustamata vesi	tuh m ³	7,6	8,5	8,2	8,1
4	Erikasutusõiguse tasuga maksustatud vesi	tuh m ³	891,0	840,3	841,1	870,3
5	Maksustatud vee koguse muutus	%		-5,7	0,1	3,5

Vee erikasutusõiguse tasuga maksustamata vee kogus oli perioodil 2021 - 2023 vahemikus 7,6

- 8,5 tuh m³, keskmiselt 8,1 tuh m³ (vt Tabel 9 rida 3; $(7,6+8,5+8,2)/3=8,1$). Regulatsiooniperioodiks on ettevõtja prognoosinud maksustamata vee koguseks 8,1 tuh m³, mis on võrdne perioodi 2021-2023 keskmisega. **Konkurentsiamet peab põhjendatuks VV poolt prognoositud ammutatava ja vee erikasutusetasuga maksustamata vee kogust 8,1 tuh m³, mis on prognoositud lähtuvalt eelneva kolme aasta keskmisest maksustamata ammutatud vee kogusest.**

Kuna Konkurentsiamet on lugenud põhjendatuks kogu ammutatava vee koguse 878,3 tuh m³ ning vee erikasutusõiguse tasuga maksustamata vee koguse 8,1 tuh m³, siis kujuneb põhjendatud vee erikasutusõiguse tasuga maksustatava vee koguseks 870,3 tuh m³ ($878,3 - 8,1 = 870,3$).

Vabariigi Valitsuse 17.11.2014 määruse nr 169 „Vee erikasutusõiguse tasumäärad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist“ lisa kohaselt on 2024.a-l vee erikasutusõiguse tasumäär vee ammutamisel devoni põhjaveekihist ordoviitsiumi kihini (kuhu kuulub ka kesk-devoni põhjaveekiht) **84,68 €/tuh m³**.

Võttes aluseks:

- 1) Konkurentsiameti poolt põhjendatuks loetud devoni põhjaveekihist ordoviitsiumi kihini ammutatud erikasutusõiguse tasuga maksustatava vee koguse **870,3 tuh m³**;
- 2) vee erikasutusõiguse tasumäära vee ammutamisel devoni põhjaveekihist ordoviitsiumi kihini **84,68 €/tuh m³**;

kujuneb põhjendatud vee erikasutusõiguse tasuks 73 693 € ($870,3 \times 84,68 = 73 693$) ehk 73,7 tuh €, mis ÜVVKS § 50 lg 1 p 1 ja 2 tulenevalt on põhjendatud lülitada veeteenuse hinda.

6.1.2. Saastetasu

Vee-ettevõtja peab ÜVVKS § 46 järgi tagama oma tegevuspiirkonnas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni toimimise ja korrashoiu. Veeseaduse (edaspidi VeeS) järgi on reovee puhastamine vee-ettevõtja kohustus. VeeS § 187 kohaselt on vee-ettevõtja kohustatud soetama endale veeloa ja KeTS §-de 3, 5, 17, 20 ja 24 kohaselt maksuma veekogu reostamisel keskkonnatasuna saastetasu. KeTS § 14 lg 1 kohaselt rakendatakse saastetasu, kui saasteaineid heidetakse välisõhku, veekogusse, põhjavette või pinnasesse või kõrvaldatakse jäätmeid. Keskkonnatasude rakendamise eesmärk on KeTS § 4 lg 1 järgi vältida või vähendada saasteainete keskkonda heitmisega võimalikku kahju.

Veeloa määratakse suublasse juhitava vee reostusnäitajate piirväärtused ja saasteainete kogused, mida reoveepuhastist väljuv heitvesi ei tohi ületada. Piirväärtuseid ületavate saastekoguste eest on ettevõtja kohustatud maksuma saastetasu kõrgendatud tasumääradega. Metoodika punktide 3.1.6 ja 5.3 kohaselt ei lülitata veeteenuse hinda seaduse alusel vee-ettevõtjale määratud trahve ja viiviseid, sh piirmäärasid ületavate saastekoguste eest makstud saastetasu.

Veeteenuse hinda lülitatava saastetasu põhjendatuse analüüsimiseks on Konkurentsiamet HMS § 5 lg 1 tulenevalt (Konkurentsiametil on õigus määrata kaalutusõiguse alusel menetlustoimingu vorm) välja töötanud ja avaldanud oma koduleheküljel hinna taotlemise vormi ehk Küsimustiku Exceli tabelite kujul. Nimetatud Küsimustiku leheküljel „Keskkonnatasud“ sisaldub tabel, mida vee-ettevõtja on kohustatud täitma ning mis on ettevõtjapoolseks põhjenduseks saastetasude kohta veeteenuse hinnas. „Keskkonnatasud“ on

välja töötatud võttes aluseks vee-ettevõtjate poolt regulaarselt riigile esitatavaid saastetasu kohta käivaid vorme.

VV Hinnataotluses prognoositud saastetasu 35,0 tuh €

Hinnataotluse kohaselt prognoosib VV regulatsiooniperioodil makstavaks saastetasu summaks 35,2 tuh € ja veeteenuse hinda lülitavaks saastetasu summaks 35,0 tuh €. VV on kogu makstavast saastetasust eristanud muu tegevusega (purgimisteenus) seotud saastetasu 0,1 tuh €. ¹⁷

Konkurentsiameti seisukoht saastetasu 35,0 tuh € kohta

Saastetasu kujuneb saastekoguse, saastetasumäära, suubla koefitsiendi ja KeTS § 20 lg 5 nimetatud saastetasumäärade vähendamist kajastava ehk nn efektiivsuse koefitsiendi korrutisena. Kuna VV veeteenuse hinda lülitatav saastetasu summa moodustab käesoleva otsusega põhjendatuks peetavast veeteenuse lubatud müügitulust (ilma järelevalvetasuta) vaid 1,1% ($35,0 / 3230,2 \times 100 = 1,1$), siis ei analüüsi Konkurentsiamet kõiki saastetasu arvutamise aluseks olevaid komponente detailselt¹⁸, vaid annab hinnangu prognoositud tasu summale.

Ülevaade ettevõtja poolt tasutud ja prognoositud saastetasu summadest aastatel 2021-2024 on esitatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 10).

Tabel 10 Saastetasud

rida	Saastetasu	ühik	2021	2022	2023	2021-2023 keskmine erikulu	2024
1	Saastetasu veeteenuse osutamisel	tuh €	34,9	28,2	34,9		35,0
2	<i>muutus võrreldes eelneva veeruga</i>	%		-19,2	23,8		0,3
3	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügikogus	tuh m ³	691,2	681,9	704,4		738,6
4	Veeteenuse saastetasu erikulu reovee müügikoguse kohta	€/ m ³	0,050	0,041	0,050	0,047	0,047

Tabelist 10 nähtub, et VV veeteenuse saastetasu oli 2021.a-l 34,9 tuh €, 2022.a-l 28,2 tuh € ja 2023.a-l 34,9 tuh € (vt Tabel 10 rida 1 veerud 2021 – 2023). 2024.a-ks on VV prognoosinud veeteenuse hinda lülitavaks saastetasuks 35,0 tuh € (vt Tabel 10 rida 1 veerg 2024) ehk saastetasu kulu sarnaseks 2021. ja 2023. a-ga.

Aastate 2021- 2023 keskmiseks saastetasu kuluks 1 m³ reovee teenuse hinnas kujunes 0,047 €-t (vt Tabel 10 rida 4 veerg 2021 - 2023 keskmine erikulu). 2024.a-ks prognoosib VV saastetasu kuluks 1 m³ reovee teenuse hinnas 0,047 €-t, mis on võrdne 2021-2023 keskmise erikuluga ja madalam aastate 2021 ja 2023 erikulust¹⁹. Arvutustes on 2024.aasta kohta seejuures rakendatud uusi saastetasumäärasid (hakkasid kehtima alates 01.07.2024²⁰), mis on

¹⁷ Vastavalt Excelis kajastatud detailsemale arvutusele $35,04+0,14 = 35,18$ ehk 35,2.

¹⁸ Menetlusökonoomika kaalutlustest lähtuvalt ei vii Konkurentsiamet läbi saastetasude kujunemise süvaanalüüsi, kuna saastetasu osakaal kogukuludest on niivõrd väike, et omab väheolulist mõju veeteenuse hinnale.

¹⁹ Ettevõtja selgitusel esines 2022.a-l Võru reoveepuhasti rekonstrueerimistöde järgsel häälestamisel seisa kuid, mistõttu vähenesid heljumi ja lämmastiku (N) saastekogused ning ka saastetasu.

²⁰ 01.07.2024 hakkasid kehtima saastetasumäärad, mis on kehtestatud KeTS § 20 lg 1 alusel ning mida on VV saastetasu arvutamisel kasutanud: BHT₇ 1579 €/t; heljum 580,53 €/t; P 13 816 €/t ja N 3250 €/t.

senisetest määradest keskmiselt 11,3% võrra kõrgemad.

Konkurentsiamet, olles kontrollinud VV regulatsiooniperioodi saastetasu kujunemist, millega ei ületa võrreldavate perioodide ühikkulu, peab ÜVVKS § 50 lg 1 p 1 ja 2 alusel põhjendatuks lülitada veeteenuse hinda saastetasu summas 35,0 tuh €.

6.1.3. Elektrienergia kulu

VV Hinnataotluses prognoositud veeteenuse elektrienergia kulu 334,8 tuh €

Hinnataotluse kohaselt prognoosib VV regulatsiooniperioodil tarbitavaks elektrienergia koguseks 2281,7 MWh, sellest 251,0 MWh planeeritakse toota päikesepaneelidega ning 2030,7 MWh osta elektrimüüjalt. Regulatsiooniperioodil ostetava elektrienergia kogukuluks prognoositakse 340,8 tuh €. Kogu elektrienergia kulust on ettevõtja eristanud muu tegevusega (purgimisteenus) seotud elektrikulu 5,9 tuh € ja soovib veeteenuse hinda lülitada elektrienergia kulu 334,8 tuh €. Veeteenuse hinda lülitatavast elektrienergia kulust 101,6 tuh € on seotud võetud joogivee teenusega ning 233,2 tuh € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega.

Konkurentsiameti seisukoht elektrienergia kulu 334,8 tuh € kohta

Elektrikulu kujuneb ostetava elektrikoguse korrutamisel elektrienergia hinna, võrguteenuse hinna, elektriaktsiisi ning taastuenergia tasu summaga, mistõttu annab Konkurentsiamet alljärgnevalt kõikidele eelnimetatud elektrikulu arvutamise aluseks olevatele komponentidele hinnangu eraldiseisvalt.

Ostetav elektrienergia kogus

VV kasutab elektrienergiat vee pumpamiseks ja puhastamiseks, reovee ärajuhtimiseks ja puhastamiseks. Konkurentsiamet koostas VV poolt esitatud andmete alusel tabeli (vt Tabel 11) veevaldkonnas tarbitud elektrienergia koguste ja kulu kohta.

Tabel 11 Veevaldkonna elektrienergia tarbimine ja kulu

rida	Elektrienergia kulu	ühik	2021	2022	2023	2024
1	Veevaldkonna elektrienergia tarbimine	MWh	2 107,2	2 202,9	2 205,0	2 281,7
2	sh võrgust ostetud elekter	MWh	1 931,8	1 990,0	1 985,4	2 030,7
3	sh päikesepaneelide toodetud elekter	MWh	175,4	212,9	219,6	251,0
4	sh päikesepaneelide toodetud elekter	%	8,3	9,7	10,0	11,0
5	Tarbimise muutus võrreldes eelmise aastaga	%	x	4,5	0,1	3,5
6	Ammutatud vee kogus	tuh m ³	898,5	848,8	849,3	878,3
7	Reoveeteenuse müügikogus ja purgimise kogus	tuh m ³	693,1	684,8	707,6	741,6
8	Vee kogus kokku (rida 5 + rida 6)	tuh m ³	1 591,6	1 533,7	1 556,9	1 619,9
9	Vee koguse muutus võrreldes eelmise aastaga	%		-3,6%	1,5%	4,0%
10	Elektrienergia erikulu vee koguse suhtes (rida 1 / rida 8)	kWh/m ³	1,324	1,436	1,416	1,409
11	Ostetud elektrienergia erikulu (rida 2 / rida 8)	kWh/m ³	1,214	1,298	1,275	1,254
12	Veevaldkonna elektrikulu	tuh €	185,6	499,5	421,4	340,8
13	Elektrienergia keskmine hind (rida 12 / rida 2 x 100)	senti/kWh	9,61	25,10	21,23	16,78

Veevaldkonnas kasutatud elektrienergia kogus oli 2021.a-l 2107,2 MWh ja kasvas 2022.a-l 2202,9 MWh-le (+ 4,5%; 2022.a-l oli esimene täistööaasta rekonstrueeritud ja laiendatud Võru reovee puhastil, millele lisandus seadmeid ning täiustati protsessi), 2023.a-l püsis elektritarbimine 2022.a tasemel (vt Tabel 11 rida 1 veerud 2021-2023). 2020. ja 2021.a-l paigaldati VV-le päikesepaneelid (3×50 kW ja 15 kW). 2022.a-l lisandus üks päikesepaneel (15 kW) ja 2023.a-l samuti üks päikesepaneel (15 kW). Regulatsiooniperioodil lisandub veel kaks päikesepaneeli (10 ja 15 kW).

Päikesepaneelidega toodetud elektrienergia võrra väheneb võrgust ostetava elektrienergia kogus. Kui enne 2021.a-t osteti kogu vajaminev elekter võrgust, siis aastatel 2021-2023 päikesepaneelidega toodetav elektrienergia vähendas ostetava elektrienergia koguseid vahemikus 8,3-10% (vt Tabel 11 rida 4 veerud 2021-2023).

2024.a-ks on VV prognoosinud tarbitavaks elektrienergia koguseks 2281,7 MWh, millest 251,0 MWh ehk 11,0% toodetakse päikesepaneelidega ning 2030,7 MWh ostetakse võrgust (vt Tabel 11 veerg 2024 read 1 - 4).

Kuna veevaldkonnas tarbitav elektrienergia kogus sõltub suurel määral käideldava vee kogusest, siis hinnangu andmiseks tarbitavale elektrienergia kogusele, arvutas Konkurentsiamet VV tegevuspiirkonnas tarbitava elektrienergia ja ostetava elektrienergia erikulu (elektrienergia kogus jagatud ammutatud vee koguse, reovee müügi koguse ja puhastamise koguse summaga, vt Tabel 11 read 10 ja 11).

Veevaldkonna kogu elektrienergia erikulu (vt Tabel 11 rida 10) oli 2021.a-l 1,324 kWh/m³, kasvas 2022.a-ks 1,436 kWh-le/m³ seoses tarbimise suurenemisega Võru puhasti laiendamise/rekonstrueerimise projekti tõttu ja langes 2023.a-l mõnevõrra tasemele 1,416 kWh/m³. 2024.a-ks prognoositud andmeil väheneb kogutarbimise erikulu 1,409 kWh/m³-le.

Võrgust ostetud elektrienergia erikulu (vt Tabel 11 rida 11), mis tõusis 2022.a-l 1,298 kWh/m³-ni, langes 2023.a-l 1,275 kWh/m³-ni ja prognoositakse langema 2024.a-l 1,254 kWh/m³-ni.

Konkurentsiamet peab põhjendatuks 2024.a veevaldkonna jaoks ostetava elektrienergia erikulu 1,254 kWh/m³, kuna selle kujunemisel on arvesse võetud päikesepaneelidega toodetavat elektrienergia kogust ning tegevuspiirkonnas toimunud muutuseid elektrienergia tarbimisel.

Lähtudes Konkurentsiameti poolt käesoleva otsuse punktis 6.1.1 põhjendatuks loetud ammutatava vee kogusest 878,3 tuh m³, käesoleva otsuse punktis 5.1.2 põhjendatuks loetud reovee ärajuhtimise ja puhastamise müügi kogusest 738,6 tuh m³, viimase kahe aastaga (2022-2023) sarnasele tasemele²¹ prognoositud puhastamise kogusest 3,0 tuh m³ ning käesolevas punktis põhjendatuks loetud ostetava elektrienergia erikulust 1,254 kWh/m³ kujuneb põhjendatud ostetava elektrienergia koguseks 2030,7 MWh ((878,3 + 738,6 + 3,0) × 1,254 = 2030,7).

Elektrienergia hind

Esitatud Hinnataotluses on VV prognoosinud regulatsiooniperioodi elektrienergia hinnaks

²¹ 2021.a-l oli puhastamise kogus 1,9 tuh m³, 2022.a-l 2,9 tuh m³ ja 2023.a-l 3,1 tuh m³.

9,365 senti/kWh. Elektrienergia ostmiseks korraldas VV riigihanke „Eesti Vee-ettevõtete Liidu liikmete elektrienergia 2024-2025 raamlepingu minikonkurs nr 5“ viitenumbri 257886. Hankes osalesid AS Alexela ja Eesti Energia AS. Soodsama pakkumise tegi AS Alexela. Sõlmitud lepingu kohaselt ostab VV kogu vajamineva elektrienergia hankelepingu perioodil (01.07.2024 – 30.06.2025) Nord Pool Spot Estonia piirkonna tunnipõhise hinnaga, millele lisandub müüja teenustasu 2,14 €/MWh.

VV poolt prognoositud elektrienergia hinnale hinnangu andmiseks kasutas Konkurentsiamet järgmisi andmeid:

- 1) Nord Pool²² Eesti hinnapiirkonna elektrituru viimase 12 kuu elektrienergia keskmist päev ette börsihinda, mis perioodil september 2023 kuni august 2024 (Hinnataotluse esitamisele eelnenud 12 kuud) on 91,51 €/MWh ehk 9,151 senti/kWh;
- 2) Riigihankes prima pakkumise teinud AS Alexela teenustasu 2,14 €/MWh.

Eelnevate andmete kohaselt kujuneb elektrienergia hinnaks 9,365 senti/kWh $((91,51 + 2,14) / 10 = 9,365)$. VV prognoositud elektrienergia hind ei ületa kontrollarvutusel kujunenud hinda.

Kuna VV poolt prognoositud elektrienergia hind ei ületa Konkurentsiameti poolt teostatud kontrollarvutuse tulemust, siis peab Konkurentsiamet põhjendatuks VV poolt prognoositud elektrienergia hinda 9,365 senti/kWh.

Võrguteenuse hind²³

VV ostab Hinnataotluses esitatud andmete kohaselt regulatsiooniperioodil elektrienergia võrguteenust OÜ-lt Elektrilevi. Konkurentsiamet on 28.06.2024 otsusega nr 7-3/2024-033 kooskõlastanud OÜ-le Elektrilevi võrgutasud (kehtivad alates 01.10.2024).

Konkurentsiamet peab põhjendatuks veevaldkonna elektrikulu arvutamisel OÜ Elektrilevi hinnapakettidele vastavate ja Konkurentsiameti otsusega kooskõlastatud võrguteenuse tasude rakendamise tulemusena kujunenud kaalutud keskmist võrguteenuse tasu 6,221 senti/kWh.

Elektriaktsiis ja taastuenergia tasu²⁴

Lähtuvalt alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduses (ATKEAS) sätestatust lisandub elektrienergia hinnale elektriaktsiis **0,145 senti/kWh²⁵** ning lähtuvalt elektrituruseaduse § 59² lõikest 1 lisandub taastuenergia tasu **1,05 senti/kWh²⁶**.

Elektrienergia kulu

Ostetava elektrienergia kulu kokku kujuneb elektrikoguste korrutamisel elektrienergia hinna,

²² <https://data.nordpoolgroup.com/auction/day-ahead/prices?deliveryDate=latest¤cy=EUR&aggregation=Monthly&deliveryAreas=LT,LV,AT>

²³ Elektrienergia hinnas sisalduv võrgutasu komponent on ettevõtja ja oks mittekontrollitava tasul põhinev kulu (vt otsuse punkt 6.1)

²⁴ Elektrienergia hinnas sisalduv elektriaktsiis ja taastuenergia tasu komponent on ettevõtja jaoks mittekontrollitava tasul põhinev kulu (vt otsuse punkt 6.1)

²⁵ Aktsiisi määr 0,145 senti/kWh kehtib alates 01.05.2024.

²⁶ <https://elering.ee/taastuenergia-tasu>

võrguteenuse hinna, elektriaktsiisi ja taastuenergia tasu summaga.

Eelnevalt põhjendatuks peetud komponentide summana peab Konkurentsiamet põhjendatuks veevaldkonna jaoks ostetava elektrienergia kaalutud keskmist hinda 16,781 senti/kWh ($9,365 + 6,221 + 0,145 + 1,05 = 16,781$).

Konkurentsiameti poolt põhjendatuks loetud veevaldkonna jaoks ostetava elektrienergia koguse 2030,7 MWh ja kaalutud keskmise elektrienergia hinna 16,781 senti/kWh alusel kujuneb veevaldkonna jaoks ostetava elektrienergia kuluks 340,8 tuh € ($2030,7 \times 16,781 / 100 = 340,8$).

Kogu veevaldkonna jaoks ostetavast elektrikulust on ettevõtja eristanud muu tegevuse (purgimisega) seotud elektrikulu. Võttes arvesse muu tegevuse osakaalu ning purgitava reovee kogust ja kontsentratsiooni kujunes eristatavaks elektrikuluks 5,9 tuh €. Sellest tulenevalt on veeteenusega seotud elektrienergia kuluks 334,8 tuh € ($340,8 - 5,9 = 334,8$). Arvestades võetud joogivee teenuse ja reoveeteenuse objektide elektritarbimist on veeteenuse elektrienergia kulust 101,6 tuh € seotud võetud joogivee teenuse osutamisega ning 233,2 tuh € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenusega.

Konkurentsiamet peab ÜVVKS § 50 lg 1 p 1 ja 2 alusel põhjendatuks lülitada taotletavasse veeteenuse hinda elektrienergia kulu 334,8 tuh € (s.h võetud joogivee teenuse osutamisega seotud elektrienergia kulu 101,6 tuh € ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seotud elektrienergia kulu 233,2 tuh €), kuna see on kujunenud põhjendatuks loetud elektrienergia kogusest ja kaalutud keskmisest elektrienergia hinnast lähtuvalt ning eristatud on purgimisega seotud elektrienergia kulu (5,9 tuh €).

6.2. Muud tegevuskulud

Kaalutlusi, kas veeteenuse hinda lülitatud kontrollitavad kulud on ÜVVKS § 52 lg 1 ja ÜVVKS § 50 lg 1 ja 2 alusel põhjendatud, teostab Konkurentsiamet tuginedes Metoodika punktile 6.

Muude tegevuskuludena defineerib Konkurentsiamet vastavalt Metoodika punktile 6.2 kulusid, mis ei sisalda muutuv- ja finantskulusid ning põhivara kulumit ning mida ettevõtja saab mõjutada oma efektiivsema majandustegevuse kaudu. Muud tegevuskulud võivad sisaldada mittekontrollitaval tasul/ tasumääral põhinevaid kulusid (nt maamaks, riigilõivud, raskeveokimaks jm).

Vastavalt Metoodika punktile 6.3 arvestatakse muude tegevuskulude hulka üldjuhul järgmised põhjendatud kulud:

- 1) ettevõtja poolt teostatavad hooldus- ja remondikulud;
- 2) sisse ostetavate tööde ja teenuste kulud;
- 3) transpordikulud;
- 4) infotehnoloogia ja sidekulud;
- 5) tööjõukulud (koos maksudega);
- 6) muud kulud, mis tuleb taotluses loetleda ja põhjendada.

ÜVVKS § 52 lg 2 ja Metoodika p 6.4 kohaselt lähtutakse põhjendatud tegevuskulude hindamisel järgmisest:

- 1) kulude dünaamika ajas ja selle võrdlus tarbijahinnaindeksi²⁷ (THI) dünaamikaga;
- 2) kulukomponentide põhjendatuse analüüs, sealhulgas eksperdi hinnangud;
- 3) vee-ettevõtja kulude ning nende põhjal arvatud statistiliste näitajate võrdlus teiste sarnaste vee-ettevõtjate kuludega.

ÜVVKS § 52 lg 3 p 1 ja Metoodika p 6.8 kohaselt ei lülitata veeteenuse hinda:

- 1) ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu;
- 2) sponsorlus, kingitused ja annetused;
- 3) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenusega mitteseotud kulud;
- 4) õigusaktide alusel ettevõtjale määratud trahvid ning muud rahalised kohustused, mis on tingitud ettevõtja kohustuse rikkumisest;
- 5) finantskulud;
- 6) dividendide tulumaksu kulu;
- 7) muud kulud, mis ei ole vajalikud ettevõtjale seadusega pandud kohustuste täitmiseks.

Eelnevalt on Konkurentsiamet otsuse punktis 6.1 andnud hinnangu muutuvkuludele. Järgnevalt analüüsib Konkurentsiamet muid tegevuskulusid.

VV Hinnataotluses prognoositud muud tegevuskulud 1264,7 tuh €

VV on Hinnataotluse kohaselt prognoosinud veeteenuse hinda lülitatavateks muudeks tegevuskuludeks 1264,7 tuh €.

Konkurentsiameti seisukoht muude tegevuskulude 1264,7 tuh € kohta

Vastavalt KonkS § 13 lg-le 1 omab turgu valitsevat seisundit KonkS tähenduses ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest. KonkS § 13 lg 2 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ka KonkS §-des 14 ja 15 sätestatud eri- või ainuõigust või olulist vahendit omav ettevõtja. Vastavalt KonkS §-le 15 loetakse olulist vahendit, sealhulgas loomulikku monopoli omavaks ettevõtja, kelle omandis, valduses või opereerimisel on võrgustik, infrastruktuur või muu oluline vahend, mida teisel isikul ei ole võimalik või ei ole majanduslikult otstarbekas dubleerida, kuid millele juurdepääsuta või mille olemasoluga ei ole võimalik kaubaturul tegutseda. KonkS § 15 tulenevalt on VV näol tegemist olulist vahendit omava ettevõtjaga ehk VV-l on oma tarbijate üle turgu valitsev seisund. **Seega puudub VV, kui loomuliku monopoli, tarbijatel võimalus valida teist teenuse osutajat isegi juhul, kui VV kulutused ning sellest tulenevalt hind on tarbijatele vastuvõetamatu.** Tulenevalt VV turgu valitsevast seisundist on oluline kontrollida, et ettevõtja ei lülitaks oma teenuse hinda ülemäärasel hulga kulusid, sest ÜVVKS § 50 lg 1 tulenevalt võib veeteenuse hind sisaldada vaid põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust.

Konkurentsiamet märgib, et otsustamisel, kas veeteenuse hinda lülitavad muud tegevuskulud on põhjendatud, lähtub Konkurentsiamet ÜVVKS § 52 lg 1, ÜVVKS § 50 lg 1 p 1 ja 2 sätestatud alustest ning Metoodika p 6.1 – 6.8 sätestatust.

VV on Hinnataotluse kohaselt prognoosinud taotletavas veeteenuse hinnas kajastuvateks

²⁷ THI väljendab **üldises majanduskeskkonnas aset leidva kulude kasvu** dünaamikat, mis avaldub lõpptulemusena keskmise tarbija ostukorvi hinna muutuses.

muudeks tegevuskuludeks kokku 1264,7 tuh €. Veevaldkonna ja veeteenuse muude tegevuskulude summadest aastatel 2022-2024 ning Konkurentsiameti 2022 Otsuses põhjendatuks peetud veeteenuse kuludest annab ülevaate alljärgnev tabel (vt Tabel 12).

Tabel 12 Veeteenuse muud tegevuskulud

rida	Näitaja	ühik	2022 Otsus	2022 tegelik	2023	2024
1	Muud tegevuskulud veevaldkonnas ²⁸	tuh €	1040,8	1089,0	1201,1	1270,3
2	Muutus	%			10,3	5,8
3	Veeteenuse hinda lülitatavad muud tegevuskulud	tuh €	1038,7			1264,7
4	Vee ja reovee müügi maht kokku	tuh m ³	1389,3	1389,3	1416,0	1474,3
5	Muud tegevuskulud müügi mahtu kohta veevaldkonnas	€/m ³	0,75	0,78	0,85	0,86
6	Veeteenuse hinda lülitatavad muud tegevuskulud müügi mahtu kohta	€/m ³	0,75			0,86
7	Tarbija hinnaindeksi (THI) muutus*	%			9,2	3,8

* Statistikaameti²⁹ andmetel oli THI muutus 2023.a-l 9,2%. Rahandusministeeriumi 2024.a suvise majandusprognoosi³⁰ kohaselt on THI muutuseks prognoositud 2024.a-l 3,8%. THI muutus 2023.a-l 9,2% tähendab, et 2022.a hinnad on 2023.a-ks kasvanud 9,2% võrra.

Tabelist (vt Tabel 12) nähtub, et Konkurentsiamet pidas 2022 Otsuses (regulatsiooniperioodiks 2022.a) põhjendatuks muud tegevuskulusid summas 1038,7 tuh € (vt Tabel 12 rida 3 veerg „2022 Otsus“).

VV veevaldkonna tegelikud muud tegevuskulud olid 2022.a-l tasemel 1089,0 tuh € ja suurenesid 2023.a-l 10,3% võrra. (vt Tabel 12 rida 1 ja 2 veerud 2022 tegelik ja 2023). Regulatsiooniperioodiks prognoosib VV muude tegevuskulude 5,8%-list kasvu võrreldes 2023.a-ga ehk 2024.a kulude summaks 1270,3 tuh € (vt Tabel 12 rida 1 veerg 2024). Muude tegevuskulude erikulu veevaldkonnas on 2023.a-l tõusnud 0,85 €/m³ 2022.a tasemelt 0,78 €/m³ (vt Tabel 12 rida 5 veerg 2022 tegelik).

Veeteenuse hinda lülitatavateks muudeks tegevuskuludeks prognoosib VV 1264,7 tuh € (vt Tabel 12 rida 3 veerg 2024). Konkurentsiameti eelmise otsusega võrreldes on VV regulatsiooniperioodiks prognoositud muude tegevuskulude kasvu 21,8% ($1264,7 / 1038,7 \times 100 - 100 = 21,8$; vt Tabel 12 rida 3 veerud „2022 Otsus“ ja 2024). Samal perioodil on THI suurenenud ja prognoositud suurenema 13,3% [$100 \times (100 + 9,2) / 100 \times (100 + 3,8) / 100 - 100 = 13,3$]. Seega on VV prognoositud muude tegevuskulude kasvu aastatel 2023-2024 (21,8%) oluliselt suuremaks kui sama perioodi THI ehk hindade kallinemist kajastava kokkuvõtva indeksi muutus (13,3%). 2024.a-ks prognoositud andmetega kujuneb veevaldkonna muude tegevuskulude erikuluks **0,86 €/m³** (vt Tabel 12 rida 5 veerg 2024), mis on kõrgem aasta 2022 erikulust ning sarnane 2023.a erikuluga.

²⁸ Aegreas on kajastatud veevaldkonna muud tegevuskulud, milles sisalduvad muu tegevuse (purgimisega) seotud kulud (moodustavad u 0,4% kuludest). Veeteenuse hinda lülitatav muude tegevuskulude (ilma purgimisest eristatud kuluta) summa on 1264,7 tuh € (vt rida 3 veerg 2024).

²⁹ Avaldatud <https://www.stat.ee/stat-tarbija-hinnaindeksi-muutus>

³⁰ Avaldatud 23.08.2022 <https://fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/majandus-ja-rahandusprognoosid/rahandusministeeriumi-majandusprognoos>

VV muude tegevuskulude põhjendatud taseme hindamisel võttis Konkurentsiamet aluseks 2022 Otsuses põhjendatuks peetud muude tegevuskulude summa 1038,7 tuh €, millest eristas kemikaalide kulu 26,5 tuh €. Nii kujunenud summat 1012,2 tuh € ($1038,7 - 26,5 = 1\,012,2$) korrigeeris amet aastate 2023-2024 THI muutusega 13,3%, mille tulemusel kujuneb kulude summaks ilma kemikaalideta 1146,8 tuh € ($1012,2 \times 13,3\% + 1012,2 = 1146,8$).

Kemikaale kasutab ettevõtte peamiselt reoveepuhastusel ehk kulu on vajalik keskkonnanõuete täitmiseks. Kui 2022 Otsuses tegevuskuludes sisaldus kemikaalide kulu summas 26,5 tuh €, siis 2024.a-ks prognoosib VV kemikaalide kuluks 72,9 tuh € ehk kulude kasvuks 175,1%. Menetluse käigus esitatud andmete kohaselt on kemikaalide kulu suure kasvu põhjused järgmised:

- 1) 2023.a-l saadi täies mahus tööle aastatel 2021-2022 rekonstrueeritud ja 1/3 võrra laiendatud Võru reoveepuhasti, mis suurendas töödeldava muda koguseid (suurenes polümeeri kulu), kuna hakati ka väiksemate piirkondade muda vedama Võru reoveepuhastisse käitlemiseks.
- 2) 2023.a-l tõusis raudsulfaadi kasutamine tagasi 2021.a eelsele tasemele, sest Võru reoveepuhasti rekonstrueerimise käigus töötas puhasti tõrgetega ja raudsulfaati kasutati 2021 ja 2022.a-l vähem.
- 3) 2023.a-l kasvas polümeeri hind 30% ja raudsulfaadi hind 14%, milline tase on säilinud ka 2024. a-l.

Arvestades eelnevat ja et kemikaalide kogused on vastavuses töödeldava vee mahuga, peab Konkurentsiamet ÜVVKS § 50 lg 1 punktis 2 sätestatud keskkonnanõuete täitmiseks põhjendatuks lülitada veeteenuse hinda kemikaalide kulu 72,9 tuh €.

Lisaks, uute toimepidevuse nõuetega seotult on juurde tulnud kulud (generaatorite ja nendele vajaliku diiselkütusevaru soetamine ning investeeringud küberturvalisusse). Ettevõtja on väikevahendite alla kuuluvad generaatorid ja küberturvalisuse kulud periodiseerinud vastavalt vahendite kasutuseale. Kokku on muud tegevuskulud seetõttu kasvanud 10,8 tuh € võrra aastas.

Põhjendatud kemikaalide kulu 72,9 tuh €, täiendavad toimepidevuse kulud 10,8 tuh € ja ülejäänud muude tegevuskulude summana (1 146,8 tuh €), loeb Konkurentsiamet põhjendatuks veeteenuse hinnas muid tegevuskulusid summas 1230,5 tuh € ($72,9 + 10,8 + 1146,8 = 1230,5$).

Ettevõtja on prognoosinud muude tegevuskulude summaks kokku 1264,7 tuh € (sh ilma kemikaalide ja lisandunud toimepidevuse kuludeta 1181,0 tuh € ($1264,7 - 72,9 - 10,8 = 1181,0$), mille kasv on mõnevõrra suurem 2023. ja 2024.a THI-ga korrigeeritust (1146,8 tuh €).

Täiendava hinnangu andmiseks kasvanud kulutasemele võrdles Konkurentsiamet ÜVVKS § 52 lg 2 ning Metoodika punktist 6.4 lähtuvalt VV muude tegevuskulude erikulu vee-ettevõtjate võrdlusbaasi (*benchmarking*) teiste võrreldavate vee-ettevõtjate vastava näitajaga. VV-ga võrreldavad vee-ettevõtjad on sellised, kelle müügikoguse ja torustike pikkuse suhe jääb VV müügikoguse ja torustike pikkuse suhtega **3,0 tuh m³/km** [1474,3 (vt Tabel 12 rida 4 veerg 2024) / 485 (vt Tabel 4 rida 6 ja 8 veerg 2024) = 3,0] võrreldavasse vahemikku **1,8 – 4,2 tuh m³/km** s.t +/- 40% VV müügikoguse ja torustike pikkuse suhtest.

Vee-ettevõtjate võrdlusbaasi (*benchmarking*) koostamise ja kasutamise juhendi p 7.3.1 lähtuvalt kui analüüsitava vee-ettevõtja näitaja jääb valimi vastava näitaja kaalutud keskmisega samale tasemele või on sellest madalam, siis saab järeldada, et vee-ettevõtja on efektiivne võrreldes teistega ning Konkurentsiamet võib lugeda vee-ettevõtja analüüsitava näitaja

põhjendatuks.

VV-ga võrreldavate vee-ettevõtjate muude tegevuskulude kaalutud keskmine erikulu on **0,89 €/m³**. Seega ei ületa VV poolt regulatsiooniperioodiks prognoositud muude tegevuskulude erikulu **0,86 €/m³** võrreldavate ettevõtjate muude tegevuskulude kaalutud keskmist erikulu (**0,89 €/m³**).

Kuna VV regulatsiooniperioodiks prognoositud muude tegevuskulude erikulu ei ületa võrreldavate vee-ettevõtjate vastavat näitajat, siis peab Konkurentsiamet põhjendatuks VV prognoositud erikulu 0,86 €/m³ ning seega veeteenuse hinda lülitatavaid muid tegevuskulusid summas 1264,7 tuh €.

7. Investeeringud

ÜVVKS § 50 lg 1 p 3 tulenevalt peab veeteenuse hind katma investeeringud olemasoleva ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks ja ÜVVKS § 50 lg 1 p 4 tulenevalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohaste investeeringute tegemise (välja arvatud tagastamatu abina saadud investeeringud ja ÜVVKS § 20 lõike 3 alusel liitumistasude eest tehtud investeeringud), mistõttu on oluline hinnata investeeringute põhjendatust veeteenuse hinnas. Vastavalt ÜVVKS § 58 lg 8 küsib Konkurentsiamet kohaliku omavalitsuse üksuselt arvamust hinnataotluses kajastatud investeeringute vastavuse kohta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale. Kohaliku omavalitsuse ülesanne on läbi ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava tagada ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni jätkusuutlikkus. Kohalik omavalitsus kinnitades vee-ettevõtja poolt prognoositud investeeringute vastavust ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale kindlustab, et investeeringute lülitamisega veeteenuse hinda on tagatud ka ÜVVKS § 50 lg 1 p 3 ja 4 täitmine.

VV poolt Hinnataotluses kajastatud aastatel 2022 – 2024 teostatud ja teostatavad investeeringud on esitatud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 13 ning käesoleva otsuse lisa 1 „AS Võru Vesi investeeringud“).

Tabel 13 VV veevaldkonna investeeringud aastatel 2022 – 2024

rida	Veevaldkonna investeeringud ettevõtte omavahenditest	ühik	2022	2023	2024
1	Võetud joogivee teenus	tuh €	187,8	841,4	536,2
2	Reo- ja sademevee ärajuhtimine ja puhastamine	tuh €	2156,7	1674,8	1191,4
3	Lõpetamata ehitised 2024.aasta lõpus	tuh €			750,1
4	Veevaldkonna investeeringud kokku	tuh €	2344,5	2516,2	2477,67
5	Veevaldkonna investeeringud ilma lõpetamata ehitisteta	tuh €	2344,5	2516,2	1727,5

27.06.2024 saatis Konkurentsiamet Võru Linnavalitsusele ning Võru, Antsla, Rõuge ja Kanepi Vallavalitsusele järelepärimise arvamuse saamiseks VV Hinnataotluses kajastatud investeeringute vastavuse kohta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale vastavalt ÜVVKS § 58 lg 8 sätestatule.

01.07.2024 Võru Vallavalitsuselt, 08.07.2024 Võru Linnavalitsuselt, 23.07.2024 Antsla Vallavalitsuselt, 30.07.2024 Rõuge Vallavalitsuselt ja 05.08.2024 Kanepi Vallavalitsuselt saanud vastuste kohaselt on VV Hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavuses kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavaga.

Tulenevalt ÜVVKS § § 50 lg 1 p 3 ja 4 ning kohalike omavalitsuste kinnitustest, et

Hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale, loeb Konkurentsiamet põhjendatuks VV poolt aastatel 2022 - 2024 omavahendite ja kohustuste arvelt teostatud/teostatavad veevaldkonna investeeringud summas 7338,3 tuh € (2344,5 + 2516,2 + 1727,5 + 750,1 = 7338,3), sh 750,1 tuh € lõpetamata ehitised 2024.a lõpus.

8. Reguleeritava vara, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse arvestus

Reguleeritav vara ja kapitalikulu

ÜVVKS § 54 lg 1 ja lg 2 kohaselt lähtutakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda lülitatava põhivara kulumi arvutamisel ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajaliku põhivara väärtusest ning kuluminormist, mis vastab põhivara kasulikule tehnilisele elueale.

Metoodika p 7.4 kohaselt on reguleeritava vara (ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajaliku põhivara) määramine vajalik kapitalikulu (nimetatud ka põhivara kulumi) ja põhjendatud tulukuse arvutamiseks. Metoodika p 7.7 järgi arvestatakse teistele vee-ettevõtjatele tasutud liitumistasud reguleeritava vara hulka.

ÜVVKS § 53 lg 1 ja Metoodika p 7.2 järgi ei arvestata ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse põhivara hulka järgmist:

- 1) pikaajalised finantsinvesteeringud;
- 2) immateriaalne põhivara, välja arvatud arvutitarkvara ja litsentsid, mis on vajalikud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks;
- 3) liitumistasudest soetatud põhivara;
- 4) põhivara, mida vee-ettevõtja ei kasuta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks;
- 5) tagastamatu abiga soetatud põhivara, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud erisusi.

Metoodika p 7.14 järgi kasutatakse reguleeritava vara väärtuse leidmisel põhivara bilansilist jääkmaksumust regulatsiooniperioodi lõpus, võttes arvesse Metoodika punktis 7.7 sätestatud. Kapitalikulu leidmisel kasutatakse raamatupidamises kajastuvat kulumit reguleeritavale varale.

Metoodika p 7.12 tulenevalt arvutatakse reguleeritav vara regulatsiooniperioodil alljärgnevalt:

$$RV = RV_r + KK,$$

kus:

RV	-	reguleeritav vara;
RV_r	-	reguleeritava põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus;
KK	-	käibekapital.

ÜVVKS § 55 kohaselt on käibekapital viis protsenti viimase kolme kalendriaasta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse käibe aritmeetilisest keskmisest.

ÜVVKS § 50 lg 1 p 4 kohaselt kujundatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind sellisel, et vee-ettevõtjal on tagatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohaste investeeringute tegemine, välja arvatud tagastamatu abina saadud investeeringud ja ÜVVKS § 20 lõike 3 alusel liitumistasude eest tehtud investeeringud.

ÜVVKS § 50 lg 1 p 5 sätestab, et veeteenuse hind kujundatakse selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt.

Seega lähtub Konkurentsiamet reguleeritava vara leidmisel vaid vee-ettevõtja omavahendite ja tema poolt võetud laenukohustuste arvelt soetatud põhivara jääkmaksumusest ning selle hulka ei arvata tagastamatu abi raames ega tarbijate poolt tasutud liitumistasude arvelt soetatud põhivara.

Metoodika p 1.15 kohaselt on kapitalikulu veeteenuse hinda lülitatav kulu, mis on seotud soetatud põhivara amortiseeritava osa kandmisega kulusse põhivara kasuliku tehnilise eluea jooksul. Metoodika p 7.10 kohaselt on kapitalikulu (põhivara kulumi) arvestamise eesmärk põhivara soetamiseks tehtud kulutuste tagasiteenimine veeteenuse hinna kaudu põhivara kasuliku eluea vältel. Metoodika p 7.14 järgi arvestatakse kapitalikulu reguleeritavalt varalt. Kapitalikulu arvestatakse reguleeritava vara hulka kuuluvalt amortiseeruvalt põhivaralt.

Põhjendatud tulukus

ÜVVKS § 54 lg 3 kohaselt arvutatakse põhjendatud tulukus, korrutades ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajaliku põhivara väärtuse, millele on liidetud käibekapitali suurus, kaalutud keskmise kapitali hinnaga. Põhjendatud tulukuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda lülitamine ei ole kohustuslik, kui vee-ettevõtja nii otsustab.

Metoodika p 8.4 tulenevalt arvutatakse põhjendatud tulukus alljärgnevalt:

$$PT = r_p \times RV;$$

kus:

- PT - põhjendatud tulukus;
- r_p - kaalutud keskmine kapitali hind (põhjendatud tulunorm $WACC$);
- RV - reguleeritav vara.

Konkurentsiamet on välja töötanud juhendmaterjali kaalutud keskmise kapitali hinna ($WACC$) leidmiseks kaugkütte-, elektri-, gaasi- ning vee-ettevõtjatele nimetusega „Juhend kaalutud keskmise kapitali hinna arvutamiseks“³¹. Nimetatud juhendi punkti 5 tabelis 8 on kajastatud **kaalutud keskmine kapitali hind ($WACC$) vee-ettevõtjatele 6,28%**.

8.1. Veeteenuse osutamisel kasutatav põhivara ja kapitalikulu

Alljärgnevalt annab Konkurentsiamet hinnangu VV poolt soetatud veeteenusega seotud põhivara lülitamise kohta reguleeritava vara koosseisu.

Hinnataotluses esitas VV aastate 2022 – 2024 andmed ettevõtja veevaldkonna (veeteenuse ja purgimise) põhivarade soetus- ja jääkmaksumuste, investeeringute ja kapitalikulu summade kohta (vt Tabel 14). ÜVVKS § 53 lg 1 ja Metoodika punktides 1.18 ja 1.20 lähtuvalt kasutab Konkurentsiamet reguleeritava vara arvestamisel ettevõtte omavahenditest ja kohustustest soetatud põhivara jääkmaksumust. Alljärgnevas tabelis on kajastatud ainult VV omavahendite ja laenukohustuste arvelt soetatud veevaldkonna põhivarade arvestus, mis ei sisalda liitumistasude ja sihtfinantseerimise arvel teostatud investeeringuid.

³¹ Kehtib alates 19.07.2023, kinnitatud Konkurentsiameti 19.07.2023 käskkirjaga nr 1-2/2023-015, mis on avalikustatud Konkurentsiameti veebilehel <http://www.konkurentsiamet.ee>.

Tabel 14 VV veevaldkonnaga seotud põhivara

rida	Veevaldkonna põhivara	ühik	2022	2023	2024
1	Põhivara soetusmaksumus aasta alguses (ilma lõpetamata ehitise ja maata)	tuh €	13 560,6	15 889,9	18 129,0
2	Põhivara jääkmaksumus aasta alguses (ilma lõpetamata ehitise ja maata)	tuh €	9 270,8	11 114,3	12 938,7
3	Investeeringud põhivarasse	tuh €	2 344,5	2516,2	1 727,5
4	Põhivara kulum (kapitalikulu)	tuh €	492,9	550,6	649,5
5	Keskmine kuluminorm soetusmaksumuse suhtes*	%	3,3	3,2	3,4
6	Müüdid, likvideeritud põhivara soetusmaksumuses**	tuh €	15,1	45,3	0,0
7	Müüdid, likvideeritud põhivara jääkmaksumuses**	tuh €	8,1	7,9	0,0
8	Muud muudatused soetusmaksumuses***	tuh €		-231,9	
9	Muud muudatused jääkmaksumuses***	tuh €		-133,4	
10	Põhivara soetusmaksumus aasta lõpus	tuh €	15 889,9	18 129,0	19856,5
11	Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus	tuh €	11 114,3	12 938,7	14016,7
12	Lõpetamata ehitise aasta lõpus	tuh €			750,1
13	Maa	tuh €			99,3
14	Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus koos lõpetamata ehitise ja maaga	tuh €			14866,0

* Keskmine kuluminorm (rida 5) = kapitalikulu (rida 4) / [(põhivara soetusmaksumus aasta alguses (rida 1) + põhivara soetusmaksumus aasta lõpus (rida 8)) / 2] × 100.

** Müüdid, likvideeritud põhivara muudatused 2022. ja 2023.a-l kajastavad maha kantud (uutega asendatud) torustike maksumusi.

*** Muud muudatused soetusmaksumuses 2023.a-l on tekkinud alla 10 tuh € maksumusega põhivarade mahakandmisest, kuna toimusid muudatused riigiraamatupidamise arvestuspõhimõtetes.

VV poolt Hinnataotlusega esitatud andmed investeeringute kohta on esitatud käesoleva otsuse punktis 7. Konkurentsiamet pidas punktis 7 põhjendatuks VV poolt aastatel 2022–2024 teostatud/teostatavaid veevaldkonnaga seotud investeeringuid ilma maata summas 7338,3 tuh € (sh 750,1 tuh € lõpetamata ehitised 2024.a lõpus), mistõttu on põhjendatud arvestada nimetatud investeeringud ka põhivara koosseisu.

Tabelist (Tabel 14) nähtub, et regulatsiooniperioodi alguses on VV omavahenditest ja laenukohustustest soetatud veevaldkonnas kasutatava põhivara (ilma maa ja lõpetamata ehitiseta) soetusmaksumus 18 129,0 tuh € ning jääkmaksumus 12 938,7 tuh € (vt Tabel 14 read 1 ja 2 veerg 2024).

Lisaks sellele on VV bilansis veeteenuse osutamiseks vajalikku vara, mis on soetatud sihtfinantseerimise vahenditest ning mida ei ole kajastatud ülaltoodud tabelis. Regulatsiooniperioodi lõpus on sihtfinantseerimise vahenditest ja liitumistasude arvelt soetatud veeteenuse osutamiseks kasutatavate varade jääkmaksumus kokku 32 583,7 tuh €.

VV poolt veeteenuse hinda lülitatud kapitalikulu 647,8 tuh €

Hinnataotluse kohaselt soovib VV veeteenuse hinda lülitada kapitalikulu summas 647,8 tuh €, millest 217,3 tuh € on võetud joogivee teenusel kasutatavate varade kapitalikulu, 430,4 tuh € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu ning

0,1 tuh € põhiteenusega seotud lisateenuste osutamise seotud kapitalikulu.

Konkurentsiameti seisukoht kapitalikulu 647,8 tuh € kohta

ÜVVKS § 50 lg 1 p 3 ja 4 tulenevalt peab veeteenuse hind sisaldama investeeringuid ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohaste investeeringute tegemiseks, mida veeteenuse hinnas väljendab põhivara kulum. Metoodika p 7.14 kohaselt kasutatakse kapitalikulu (põhivara kulumi) leidmisel ettevõtte raamatupidamises kajastuvat kulumit, mis on arvestatud reguleeritavalt põhivaralt. ÜVVKS § 54 lg 2 kohaselt lähtutakse põhivara kulumi arvutamisel ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajaliku põhivara väärtusest ning kuluminormist, mis vastab põhivara kasulikule tehnilisele elueale.

Hinnataotluse kohaselt kujuneb ettevõtte raamatupidamises kajastatud veevaldkonna varadelt arvestatud kapitalikuluks regulatsiooniperioodil 649,5 tuh €, millest purgimisteenusega on seotud 1,8 tuh € ja veeteenuse hinda soovitakse lülitada 647,8 tuh €.

Veevaldkonnaga seotud varade keskmiseks kapitalikulu normiks 2024.a-l kujuneb VV esitatud andmete kohaselt 3,4% (vt Tabel 14 rida 5 veerg 2024) ehk varade keskmiseks elueaks 29,4 aastat ($100 / 3,4 = 29,4$). VV varade keskmisest kasulikust elueast 29,4 aastat järeldub, et ettevõtja bilansis on valdavalt pikema kasuliku elueaga põhivarad.

Menetluse käigus esitatud/ selgitatud andmete kohaselt rakendab ettevõtja veeteenuse osutamiseks kasutatavatele omavahendite ja laenukohuste arvel soetatud põhivaradele (lülitatakse veeteenuse hinda läbi kulumi) järgmisi kuluminorme ja varade kasulikke eluigasid:

<u>Põhivara</u>	<u>Kuluminorm</u>	<u>Kasulik eluiga</u>
Võrgustikud ja torustikud	2,1 – 3%	33,3 - 48 aastat
Tootmishooned	1,7 – 4%	25– 60 aastat
Masinad ja seadmed	3 - 20%	5 – 33 aastat

Konkurentsiamet võrdles VV raamatupidamises kasutatavaid varade eluigasid KIK-i poolt administreeritavate EL Ühtekuuluvusfondist toetatavate projektide Juhendmaterjalides³² kajastatud varade arvestuslike kasulike eluigadega (vt Tabel 15), mis olid aluseks teostatud investeeringute tasuvusanalüüside koostamisel.

Tabel 15 KIK poolt soovitatud veeteenuse osutamisel kasutatavate varade eluead

rida	vara liik	KIK soovitus (eluiga aastat)
1	Võrgustikud, torustikud	40
2	Tootmishooned	40
3	Reservuaarid ja mahutid	40
4	Masinad ja seadmed	15

³² 1) Keskkonnaministri 01.07.2009.a määruse nr 34 lisa 2 “Juhendmaterjal projekti teostatavusuuringu, finants- ja majandusanalüüsi ning keskkonnamõjude eelhindangu koostamiseks, kui projekti ka asrahastamise taotlus esitatakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondile“ II osa p 10 kajastatud varade kasulikud eluead. (perioodi 2007-2013 ÜF toetuste puhul);

2) Keskkonnaministri 22.12.2014 määruse nr 59 lisa 2 “Juhendmaterjal Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi rahastamisaotlusega seotud projekti majandus- ja finantsanalüüsi koostamiseks“ p 9 kajastatud varade kasulikud eluead (perioodi 2014-2020 ÜF toetuste puhul).

Eelnevatest andmetest nähtub, et VV poolt kasutatavad varade kasulikud eluead on osalt võrdsed, osalt lühemad ja osalt pikemad kui KIK poolt soovitatud eluead. **VV selgituste kohaselt rakendab ettevõtja osadele vanematele veevaldkonna varadele lühemaid eluigasid, kuna need on ehitatud varasematel aastatel, kui ei kasutatud kaasaegseid ehitusmaterjale.** Seetõttu amortiseerub osa varasid kiiremini, kui veemajandusprojektide raames rajatud veeteenusega seotud põhivara. Veemajandusprojektide raames rajatud omavahendite ja kohustuste arvel soetatud varadele rakendab VV kasulikke eluigasid, mis ei ole väiksemad **KIK Juhendmaterjalides soovitatust.**

Kuna veemajandusprojektide raames omavahendite ja kohustuste arvel soetatud ning veeteenuse hinda lülitatava põhivara amortiseerimisel rakendab VV eluigasid, mis ei ole lühemad KIK Juhendmaterjalides kajastatud varade arvestuslikest kasulikest eluigadest ning varasemalt soetatud varade puhul lähtub VV varade eeldatavast kasutuseast, peab Konkurentsiamet põhjendatuks VV poolt rakendatavaid kapitalikulunorme.

Tulenevalt sellest, et Konkurentsiamet on lugenud põhjendatuks VV poolt rakendatavad kapitalikulunormid ja määratlenud VV omavahendite ja kohustuste arvel soetatud veevaldkonnas kasutatava ja vajaliku põhivara, millelt kapitalikulu leitakse (vt Tabel 14 rida 1 veerg 2024) ning eristatud on purgimisteenusega seotud osa, loeb Konkurentsiamet ÜVVKS § 50 lg 1 p 3 ja 4 tulenevalt põhjendatuks VV omavahendite ja kohustuste arvelt soetatud veeteenuse osutamiseks kasutatavatelt varadelt arvestatud kapitalikulu summas **647,8 tuh € lülitamist veeteenuse hinda** (sh 217,3 tuh € võetud joogivee teenusel kasutatavate varade kapitalikulu, 430,4 tuh € reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu ning 0,1 tuh € põhiteenusega seotud lisateenuste osutamisega seotud kapitalikulu).

Reguleeritav vara

Kontrollimaks ettevõtja poolt veeteenuse hinda lülitatava tulukuse suuruse põhjendatust, lähtub Konkurentsiamet ÜVVKS § 54 lg 3 ja Metoodika punktist 7, leides VV reguleeritava vara väärtuse. ÜVVKS § 54 lg 3 ja Metoodika p 7.12 lähtuvalt leitakse reguleeritav vara liites regulatsiooniperioodi lõpu reguleeritava põhivara jääkmaksumusele käibekapitali väärtus. Lähtuvalt ÜVVKS § 55 on käibekapitali suurus viis protsenti viimase kolme kalendriaasta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse käibe aritmeetilisest keskmisest.

Tabelist (vt Tabel 14 rida 14 veerg 2024) nähtub, et **VV omavahenditest ja laenukohustustest soetatud ning veevaldkonnas kasutatavate põhivarade jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpu seisuga on 14 866,0 tuh €.**

VV Hinnataotluse ja majandusaasta aruannete kohaselt oli veeteenuste müügitulu 2021.a-l 1744,9 tuh €, 2022.a-l 1884,5 tuh € ja 2023.a-l 2552,7 tuh €. Kolme viimase aasta aritmeetiline keskmine müügitulu oli seega 2060,7 tuh € $((1744,9+1884,5+2552,7)/3=2060,7)$, millest lähtuvalt on käibekapital 103,0 tuh € $(2060,7 \times 5 / 100 = 103,0)$. Seega kujuneb VV reguleeritava vara väärtus järgmiselt: põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus 14866,0 tuh € + käibekapital 103,0 tuh € = 14 969,1 tuh €.

Konkurentsiamet loeb põhjendatuks VV veevaldkonna reguleeritava vara väärtuse summas 14 969,1 tuh €, kuna nimetatud suurus põhineb ÜVVKS § 50 lg 1 p 5 kajastatutega sisalda tarbijate liitumistasudest või sihtfinantseerimise abil soetatud vara.

8.2. Põhjendatud tulukus

VV Hinnataotluses veeteenuse hinda lülitatud tulukus summas 874,2 tuh €

Esitatud Hinnataotluses soovib ettevõtja veeteenuse hinda lülitada tulukust summas 874,2 tuh €, sh tasusse võetud joogivee eest summas 270,3 tuh €, tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest summas 603,9 tuh € ning põhiteenustega seotud lisateenuste hindadesse kokku 0,04 tuh €.

Konkurentsiameti seisukoht tulukuse 874,2 tuh € osas

Monopoolsete ettevõtete tulunorm peab olema piiratud, mida sätestab ka ÜVVKS § 50 lg 1 p 5, s.t veeteenuse hind peab olema kujundatud selliselt, et oleks tagatud põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt. VV on Võru linnas, Võru vallas, Antsla vallas, Rõuge vallas ja Kanepi vallas veeteenuseid pakkuv monopoolne ettevõtte, mistõttu tarbijatel puudub võimalus osta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniteenust konkureerivatelt ettevõtjatelt.

ÜVVKS § 50 lg 1 p 5 tulenevalt peab veeteenuse hind tagama põhjendatud tulukuse vee-ettevõtja poolt **investeeritud kapitalilt**. Investeeritud kapital ehk reguleeritav vara on Metoodika p 1.20 ja 7.12 tulenevalt ettevõtja raamatupidamises kajastatud reguleeritavas tegevuses kasutatava põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus, millele on lisatud käibekapital (vt otsuse punkt 8.1). Metoodika p 8.2 kohaselt leitakse põhjendatud tulukus reguleeritavale varale põhjendatud tulunormi rakendamisel.

Käesoleva otsuse punktis 8.1 on Konkurentsiamet lugenud põhjendatuks VV reguleeritava vara väärtuse summas 14 969,1 tuh €. ÜVVKS § 54 lg 3 ja Metoodika punktist 8.4 lähtuvalt kujuneb tulukus rakendades reguleeritava vara väärtusele 14 969,1 tuh € põhjendatud tulunormi (**WACC**) **6,28%** ehk VV veevaldkonna tulukuseks on 940,1 tuh € (reguleeritav vara 14 969,1 tuh € × **WACC** 6,28% = 940,1 tuh €). Veevaldkonna tulukusest on 2,4 tuh € eristatud purgimisele ning **veeteenuse hinda lülitatavaks põhjendatud tulukuseks kujuneb 937,7 tuh €** (940,1 – 2,4 = 937,7).

VV lülitab veeteenuse hinda tulukust **874,2 tuh €**, mis ei ületa ÜVVKS põhimõtete kohaselt arvatud põhjendatud tulukuse maksimaalset summat 937,7 tuh €.

ÜVVKS § 53 lg 2 lähtuvalt kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda arvatud kulum ja põhjendatud tulukus ei kata reinvesteeringuteks mõistlikel tingimustel võetud laenukohustusi laenuandja nõuete kohaselt, arvatakse kindlaksmääratud perioodiks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda laenukohustuste katmiseks vajaminev summa. Nimetatud suutlikkuse hindamiseks teostab Konkurentsiamet vaba kassavoo analüüsi (Metoodika p 7.11).

Konkurentsiamet koostas tabeli (vt Tabel 16) kontrollimaks, kas VV poolt taotletav müügitulu on piisav tagamaks vee-ettevõtjale piisavat vaba raha ÜVVKS § 53 lg 2 tulenevate, mõistlikel tingimustel võetud finantskohustuste katmiseks.

Tabel 16 Vaba raha

rida	Näitaja	Summa (tuh €)
1	Vee erikasutusõiguse tasu	73,7
2	Saastetasu	35,0
3	Elektrienergia kulu	334,8
4	Muud tegevuskulud	1264,7
5	Laenukohustised	568,1

rida	Näitaja	Summa (tuh €)
6	Järelevalvetasu	6,5
7	Põhjendatud väljaminev kassavoog regulatsiooniperioodil (ridade 1-6 summa)	2 282,8
8	Veeteenuse hinnaga saadav müügitulu (sissetulev kassavoog)	3 236,2
9	Vaba raha	953,4

Tabelist (vt Tabel 16) selgub, et VV taotletud veeteenuse hinnaga saadav müügitulu on 3236,2 tuh € (vt Tabel 16 rida 8 ja Tabel 19 rida 4). Samas on ettevõtte põhjendatud kulutuste ja laenukohustuste summa kokku 2282,8 tuh € (vt Tabel 16 rida 7) s.h veeteenusega seotud laenukohustuste katmiseks minev summa 568,1 tuh € (vt Tabel 16 rida 5). Seega on veeteenuse ettevõtjale tagatud läbi veeteenuse hinna peale põhjendatud kulude ja laenukohustuste kandmist vaba raha 953,4 tuh € (vt Tabel 16 rida 9).

VV poolt taotletud veeteenuse hind tagab müügitulu, mis võimaldab ÜVVKS § 50 lg 1 ja ÜVVKS § 53 lg 2 täitmist, kuna veeteenuse hinnaga on tagatud põhjendatud kulude katmine, mõistlikel tingimustel võetud finantskohustuste tagasimaksmine (vt Tabel 16 rida 5) ning veeteenuse ettevõtjale jääb vaba raha 953,4 tuh € (vt Tabel 16 rida 9) ettevõtte jätkusuutlikuks majandustegevuseks.

Konkurentsiameti poolt ÜVVKS-is ja Metoodikas toodud põhimõtete kohaselt arvatud põhjendatud tulukus 937,7 tuh € on 63,5 tuh € ($937,7 - 874,2 = 63,5$) võrra suurem summast, mida VV soovib lülitada veeteenuse hinda. Hinnataotlusega on ettevõtja soovinud kasutada ÜVVKS § 54 lg 3 antud võimalust mitte lülitada klientide veeteenuse hinda kogu lubatud põhjendatud tulukuse summat ja ettevõtte jätkusuutlikkuse tagamiseks piisab põhjendatud tulukuse summast 874,2 tuh €.

9. Põhiteenustega seotud teenuste hinnakiri

VV soovib oma tegevuspiirkonnas rakendada põhiteenustega seotud teenuse hinda, sest selle teenuse osas on ettevõtja ainuõigust omavaks ettevõtjaks ning klientidel puudub valikuvõimalus osta teenust mõnelt teiselt teenusepakkujalt. ÜVVKS § 58 lg 2 kohaselt peab Konkurentsiamet kontrollima, et taotletud põhiteenustega seotud teenuste hinnad sisaldaksid üksnes §-s 50 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust.

VV poolt taotletud põhiteenusega seotud teenuste hinnad

VV Hinnataotluses esitatud põhiteenustega seotud teenuste hindade ja müügitulu kujunemine on toodud alljärgnevas tabelis (vt Tabel 17).

Tabel 17 Põhiteenustega seotud teenuste hindade kujunemine ja müügitulu

rida	Teenus	Töö- jõu- kulud (€)	Muud teenu- sega seotud kulud (€)	Sead- mete kulum (€)	Põhjen- datud tulukus (€)	Ühe tee- nuse kulud kokku (€)	Järele- valve- tasu (€)	Ühe teenuse tasu (€)	Müügi- kogus (näit tk)	Müügitulu (€)
1	Veearvesti plommimine	16,08	11,82	0,63	0,09	28,62	0,06	28,68	6	172,08
2	Projekti kooskõlastamine pindalaga kuni 1 ha	23,11	3,11	0,00	0,08	26,30	0,05	26,35	99	2 608,65

rida	Teenus	Töö- jõu- kulud (€)	Muud teenu- sega seotud kulud (€)	Sead- mete kulum (€)	Põhjen- datud tulukus (€)	Ühe tee- nuse kulud kokku (€)	Järele- valve- tasu (€)	Ühe teenuse tasu (€)	Müügi- kogus (näit tk)	Müügitulu (€)
3	Projekti kooskõlastamine pindalaga kuni 1 - 5 ha	23,11	3,11	0,00	0,08	26,30	0,05	26,91	26	699,66
4	Projekti kooskõlastamine pindalaga alates 5 ha	23,55	3,23	0,00	0,08	26,86	0,05	33,30	3	99,90
5	Projekti kooskõlastamine väljaspool ÜVK piirkonda	29,13	4,00	0,00	0,10	33,23	0,07	26,35	1	26,35
6	Liitumistingimuste väljastamine ühele kinnistule	23,11	3,11	0,00	0,08	26,30	0,05	26,35	99	2 608,65
7	Tehniliste tingimuste väljastamine ühele kinnistule, va tänavad	23,11	3,11	0,00	0,08	26,30	0,05	26,35	12	316,20
8	Tehniliste tingimuste väljastamine rohkem, kui ühele kinnistule/ tänavale	61,92	8,44	0,00	0,22	70,58	0,14	70,72	4	282,88
9	Vee või kanalisatsiooniühenduse sulgemine ja avamine rohkem kui ühest punktist, ühe päeva jooksul	37,06	16,61	0,94	0,17	54,78	0,11	54,89	1	54,89
10	Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine perioodiks, koos veearvesti demonteerimisega/ paigaldamisega (1x tasu)	37,06	19,26	0,95	0,18	57,45	0,11	57,56	80	4 604,80
11	Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine päeva jooksul maakraanist	18,53	14,39	0,94	0,11	33,96	0,07	34,03	33	1 122,99
12	Kiire sulgemine seoses avariiga	79,02	21,65	0,94	0,32	101,92	0,20	102,12	1	102,12
13	Kinnistu veetarbimise koondite koostamine ja väljastamine majandusaastale eelnevate majandusaastate kohta	19,01	3,02	0,00	0,07	22,10	0,04	22,14	6	132,84
14	Kaugloetava veearvesti logi koostamine	21,26	12,76	0,63	0,11	34,76	0,07	34,83	1	34,83
15	Veemõõtja taatlemine kliendi soovil enne taatlus-perioodi lõppu (lisandub taatlemise kulu)	16,08	12,87	0,63	0,09	29,67	0,06	29,73	5	148,65
16	Kliendile kuuluva veearvesti vahetamine taatlemiseks (arvesti taatlemata jätmisel; lisandub taatlemise kulu)	16,08	12,68	0,63	0,09	29,48	0,06	29,54	15	443,10
S	Kokku kõigi lisateenuste hinnas									13 458,59

Konkurentsiameti seisukoht põhiteenustega seotud teenuste hinnakirja osas

KonkS § 15 tulenevalt on olulist vahendit, sealhulgas loomulikku monopoli omavaks ettevõtja, kelle omandis, valduses või opereerimisel on võrgustik, infrastruktuur või muu oluline vahend, mida teisel isikul ei ole võimalik või ei ole majanduslikult otstarbekas dubleerida, kuid millele juurdepääsuta või mille olemasoluta ei ole võimalik kaubaturul tegutseda. Kuna VV tegevus vastab KonkS § 15 sätestatule ja ka põhiteenusega seotud teenuse osas on ta oma

tegevuspiirkonnas monopoolses seisundis olev ettevõtte, siis on põhiteenusega seotud teenus sealsete elanike jaoks teenus, mida neil ei ole võimalik osta kelleltki teiselt peale VV. Seetõttu tuleb ka põhiteenusega seotud teenuse hinda taotleda Konkurentsiametilt.

VV on põhiteenusega seotud teenuse tasu kujundamisel lähtunud teenuse osutamise otsekuludest (tööjõukulu, kontorikulu) sõltuvalt teenuse osutamise ajast ja tehtavate tööde iseloomust. Kuna ettevõtja on iga toote või teenuse tasu arvutamise aluseks olevate kulude eristamisel lähtunud teenuse osutamiseks vajalikest kuludest ning objektiivselt põhjendatud arvestuspõhimõtetest, siis on selline lähenemine kooskõlas KonkS § 18¹ ning ÜVVKS § 50 lg 1 sätestatuga. Lisaks on Konkurentsiamet võrrelnud VV põhiteenusega seotud teenuse osutamise kulu teiste vee-ettevõtjate sarnaste teenuse kuludega ning leidnud, et need on sarnases suurusjärgus. **Seega loeb Konkurentsiamet põhjendatuks VV põhiteenustega seotud teenuste hinnakirja järgmiselt:**

Veearvesti plommimine	28,68	€/kord
Projekti kooskõlastamine pindalaga kuni 1 ha	26,35	€/tk
Projekti kooskõlastamine pindalaga kuni 1 - 5 ha	26,91	€/tk
Projekti kooskõlastamine pindalaga alates 5 ha	33,30	€/tk
Projekti kooskõlastamine väljaspool ÜVK piirkonda	26,35	€/tk
Liitumistingimuste väljastamine ühele kinnistule	26,35	€/tk
Tehniliste tingimuste väljastamine ühele kinnistule, va tänavad	26,35	€/tk
Tehniliste tingimuste väljastamine rohkem, kui ühele kinnistule/ tänavale	70,72	€/tk
Vee või kanalisatsiooniühenduse sulgemine ja avamine rohkem kui ühest punktist, ühe päeva jooksul	54,89	€/kord
Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine perioodiks, koos veearvesti demonteerimisega/ paigaldamisega (1x tasu)	57,56	€/kord
Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine päeva jooksul maakraanist	34,03	€/kord
Kiire sulgemine seoses avariiga	102,12	€/kord
Kinnistu veetarbimise koondite koostamine ja väljastamine majandusaastale eelnevate majandusaastate kohta	22,14	€/objekt
Kaugloetava veearvesti logi koostamine	34,83	€/objekt
Veemõõtja taatlemine kliendi soovil enne taatlus-perioodi lõppu (lisandub taatlemise kulu)	29,73	€/kord
Kliendile kuuluva veearvesti vahetamine taatlemiseks (arvesti taatlemata jätmisel; lisandub taatlemise kulu)	29,54	€/kord

10. Veeteenuse hind

Metoodika punkti 3.3 kohaselt arvutatakse veeteenuse hinna arvutamise aluseks olev lubatud müügitulu ($T_{lubatud}$) Konkurentsiameti poolt põhjendatuks loetud kulude ja põhjendatud tulukuse (ÜVVKS § 54 lg 3 kohane) alusel alljärgneva valemiga:

$$T_{lubatud} = MK + TK + PK + PT,$$

kus:

$T_{lubatud}$ - lubatud müügitulu;

MK - muutuvkulud;

- TK - muud tegevuskulud;
 PK - põhivara kulum;
 PT - põhjendatud tulukus.

Metoodika punkti 3.4 järgi peab lubatud müügitulu jagamine erinevate veeteenuste vahel olema põhjendatud ja vastama alljärgnevale võrrandile:

$$T_{lubatud+jv} = T_{(lubatud+jv)_n}$$

kus:

- $T_{lubatud+jv}$ - vastava veeteenuse lubatud müügitulu;
 n - veeteenus.

Tulenevalt Metoodika punktist 3.5 leitakse konkreetsed veeteenuse hinnad/tasud konkreetse veeteenuse lubatud müügitulu koos järelevalvetasuga jagamisel vastava teenuse müügikogusega:

$$hind_n = \frac{T_{(lubatud+jv)_n}}{m_n} \text{ [€/m}^3\text{, €/tk] ,}$$

kus:

- $T_{(lubatud+jv)_n}$ - vastava veeteenuse lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil;
 m_n - vastava veeteenuse müügikogus regulatsiooniperioodil;
 $hind_n$ - vastava veeteenuse hind/tasu regulatsiooniperioodil.

Käesoleva otsuse punktis 5 on Konkurentsiamet lugenud põhjendatuks VV poolt prognoositud müügikogused, punktis 6 tegevuskulud ning punktis 8 kapitalikulu ja tulukuse, mille põhjal kujunevad veeteenuse hinnad alljärgnevas tabelis kajastatult (vt Tabel 18).

Tabel 18 Veeteenuse hinna kujunemine

rida	Veeteenuse hind	ühik	Tasu võetud joogivee eest	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	Lisa-teenused	Kokku
1	Müügikogus	tuh m ³	735,7	738,6		
2	Muutuvkulud	tuh €	175,3	268,2	0,0	443,6
3	Vee erikasutusõiguse tasu	tuh €	73,7	0,0		73,7
4	Saastetasu	tuh €	0,0	35,0		35,0
5	Elektrienergia kulu	tuh €	101,6	233,2		334,8
6	Muud tegevuskulud	tuh €	559,2	692,2	13,3	1264,7
7	Kapitalikulu	tuh €	217,3	430,4	0,1	647,8
8	Põhjendatud tulukus	tuh €	270,3	603,9	0,04	874,2
9	Lubatud müügitulu	tuh €	1222,1	1994,7	13,4	3230,2
10	Järelevalvetasu	tuh €	2,4	4,0	0,03	6,5
11	Lubatud müügitulu koos järelevalvetasuga	tuh €	1224,5	1998,7	13,5	3236,7
12	Veeteenuse hind	€/m³	1,66	2,71		

KonkS § 18¹ on sätestatud eri- või ainuõigust või olulist vahendit omava ettevõtja kohustus pidada eraldi arvestust iga toote või teenusega seotud tulude ja kulude kohta, lähtudes

järjepidevalt kohaldatavatest ja objektiivselt põhjendatud arvestuspõhimõtetest, mis tuleb selgelt kindlaks määrata ettevõtja sise-eeskirjades. Tulude ja kulude arvestus peab võimaldama hinnata, kas ettevõtja toote või teenuse hind on mõistlikus vahekorras toote või teenuse väärtusega.

ÜVVKS § 30 lg 1 kohaselt peab vee-ettevõtja lisaks KonkS §-s 18¹ sätestatud nõude täitmisele pidama oma raamatupidamises kulude kohta eraldi arvestust järgmiste tegevuste kaupa:

- 1) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamine;
- 2) pürgimisteenuse osutamine ÜVVKS § 47 tähenduses;
- 3) liitumistasude laekumine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eest;
- 4) muu tegevus, mis ei ole seotud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamisega.

KonkS § 18¹ ja ÜVVKS § 30 lg 1 täitmine vee-ettevõtja poolt võimaldab Konkurentsiametil hinnata, kas iga teenuse osutamiseks tehtavad kulud saavad kaetud vastava teenuse hinnaga.

VV on veeteenuste hinnad kujundanud järgmiselt:

- 1) Vee erikasutusõiguse tasu on VV täies ulatuses lülitanud tasusse võetud joogivee eest. Kuna vee erikasutusõiguse tasu on otseselt seotud võetud joogivee teenuse osutamisega ning iga teenuse osutamiseks tehtud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas, siis peab Konkurentsiamet põhjendatuks vee erikasutusõiguse tasu lülitamist tasusse võetud joogivee eest.
- 2) Saastetasu kulu on VV täies ulatuses lülitanud tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest. Kuna saastetasu on otseselt seotud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega ning iga teenuse osutamiseks tehtud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas, siis peab Konkurentsiamet põhjendatuks saastetasu kulu lülitamist tasusse reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest.
- 3) Elektrienergia kulu on VV jaganud võetud joogivee teenuse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel võttes aluseks konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavate tarbimispunktide elektrienergia kulu. Konkurentsiamet peab põhjendatuks VV poolt kasutatud elektrikulu jagamise põhimõtteid, sest:
 - a) põhjendatud on võetud joogivee teenuse osutamisega seotud objektide elektrikulu lülitamine tasusse võetud joogivee eest, kuna iga teenuse osutamiseks tehtav kulu peab leidma katet läbi selle teenuse hinna;
 - b) põhjendatud on otseselt reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse osutamisega seotud objektide elektrikulu lülitamine reovee ärajuhtimise ja puhastamise tasusse, kuna iga teenuse osutamiseks tehtav kulu peab leidma katet läbi selle teenuse hinna.
- 4) VV on muudes tegevuskuludes sisalduvad kulud jaganud vastavalt sellele, millise teenuse osutamiseks kulu tehti. Muud tegevuskulud, mida teostatakse üheaegselt mitme veeteenuse osutamiseks (sh kontori kulud) on vee-ettevõtja jaganud erinevate veeteenuste vahel lähtudes töötaja proportsioonist erinevate teenuste vahel. Konkurentsiamet peab põhjendatuks VV poolt kasutatud muude tegevuskulude jagamise põhimõtteid, kuna iga teenuse osutamiseks tehtud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas ning üheaegselt mitme teenuse osutamiseks tehtavad kulud on põhjendatud jagada sellisest põhimõttest lähtudes, mis ettevõtja hinnangul kõige paremini näitab, kui palju on vaja üldist ressursi vastavasse valdkonda lülitada.

- 5) Kapitalikulu on VV jaganud võetud joogivee teenuse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel võttes aluseks konkreetse teenuse osutamiseks kasutatavate varade kapitalikulu. Üheaegselt mitme veeteenuse osutamisega seotud varade kapitalikulu on jagatud erinevate veeteenuste vahel teatava veeteenuse tööaja proportsiooni alusel. Konkurentsiamet peab põhjendatuks VV poolt kasutatud kapitalikulu jagamise põhimõtteid, kuna iga teenuse osutamiseks kasutatava varaga seotud kulu peab kajastuma vastava teenuse hinnas.
- 6) Tulukuse on VV jaganud võetud joogivee teenuse ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse vahel lähtudes konkreetse teenusega seotud reguleeritava vara väärtusest. Üheaegselt mitme teenuse osutamisega seotud varadelt arvestatud põhjendatud tulukus on jagatud erinevate veeteenuste vahel vastava veeteenuse tööaja proportsiooni alusel. Konkurentsiamet peab põhjendatuks VV poolt kasutatud tulukuse jagamise põhimõtteid, kuna iga teenuse osutamiseks kasutatav vee-ettevõtja omavahenditest ja laenukohustustest soetatud vara peab võimaldama tagada põhjendatud tulukuse.

Järelevalvetasu

01.01.2022 jõustunud ÜVVKS § 1 lg 1² järgi maksab vee-ettevõtja järelevalvetasu KonkS-is sätestatud alustel ja korras. KonkS § 53¹, § 53² ja 53³ sätetest tulenevalt on vee-ettevõtjatele kehtestatud järelevalvetasu määr 0,2 protsenti talle eelmise kalendriaasta 15. juuli seisuga antud haldusaktis märgitud müügitulust, mida ettevõtjal tuleb maksta kord kalendriaastas riigieelarvesse. Käesoleva otsuse kohaselt kujuneb **VV müügituluks 3230,2 tuh €**, millelt arvatud **järelevalve tasu 6,5 tuh €** (vt Tabel 18 rida 10 veerg „Kokku“) on lülitatud veeteenuse hinda.

Kokkuvõtvalt on Konkurentsiamet seisukohal, et VV on jaganud ÜVVKS § 50 lg 1 alusel kujundatud lubatud müügitulu erinevate veeteenuste vahel lähtudes ÜVVKS § 30 lg 1 ja KonkS § 18¹. Konkreetse veeteenuse müügitulu koos järelevalvetasuga jagamisel vastava teenuse põhjendatuks loetud müügikogusega saadakse konkreetse veeteenuse hind.

11.Lubatud müügitulu taotletavate veeteenuste hindadega

Vastavalt Metoodika punktile 3.6 kontrollib Konkurentsiamet, et erinevate veeteenuste osutamise eest saadav tulu taotletud veeteenuse hinnaga ei ületa ÜVVKS § 50 lg 1 alusel leitud lubatud müügitulu.

Tabel 19 Veeteenuse müügitulu regulatsiooniperioodil

rida	Veeteenuse müügitulu regulatsiooniperioodil	Müügikogus (tuh m ³)	Veeteenuse hind (€/m ³)	Müügitulu (tuh €)
1	Tasu võetud joogivee eest	735,7	1,66	1221,3
2	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	738,6	2,71	2001,5
3	Põhiteenustega seotud lisateenused			13,5
4	Veeteenuse hinnaga saadav müügitulu			3236,2
5	Lubatud müügitulu koos järelevalvetasuga			3236,7

Konkurentsiamet on kontrolli tulemusena leidnud, et erinevate veeteenuse hindadega saadav planeeritav tulu 3236,2 tuh € (vt Tabel 19 rida 4) ei ületa ÜVVKS § 50 lg 1 alusel kujunenud lubatud müügitulu koos järelevalvetasuga summas 3236,7 tuh € (vt Tabel 19 rida 5 ja Tabel 18 rida 11 veerg Kokku).

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes KonKS § 18¹; ÜVVKS § 30, ÜVVKS § 48-55, ÜVVKS § 58 ning Metoodikast

otsustan:

1) Määrata AS Võru Vesi poolt taotletud esitatud veeteenuse hinnad alljärgnevalt:

tasu võetud joogivee eest	1,66 €/m³
tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	2,71 €/m³

Reovee ärajuhtimise ja puhastamise tasu kehtib Võru linnas ja Võru, Antsla, Kanepi ning Rõuge vallas AS Võru Vesi klientidele, kelle poolt ühiskanalisatsiooni juhitava reovee kontsentratsioon ei ületa ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni kasutamise eeskirjades (vt käesoleva otsuse punktis 4 loetletud õigusaktide nimekiri) osundatud piirväärtuseid (vt Tabel 3 veerg „Piirväärtus“).

2) Määrata AS Võru Vesi põhiteenustega seotud lisateenuste hinnakiri:

Veearvesti plommimine	28,68	€/kord
Projekti kooskõlastamine pindalaga kuni 1 ha	26,35	€/tk
Projekti kooskõlastamine pindalaga kuni 1 - 5 ha	26,91	€/tk
Projekti kooskõlastamine pindalaga alates 5 ha	33,30	€/tk
Projekti kooskõlastamine väljaspool ÜVK piirkonda	26,35	€/tk
Liitumistingimuste väljastamine ühele kinnistule	26,35	€/tk
Tehniliste tingimuste väljastamine ühele kinnistule, va tänavad	26,35	€/tk
Tehniliste tingimuste väljastamine rohkem, kui ühele kinnistule/ tänavale	70,72	€/tk
Vee või kanalisatsiooniühenduse sulgemine ja avamine rohkem kui ühest punktist, ühe päeva jooksul	54,89	€/kord
Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine perioodiks, koos veearvesti demonteerimise/ paigaldamisega (1x tasu)	57,56	€/kord
Vee- või kanalisatsiooniühenduse sulgemine/avamine päeva jooksul maakraanist	34,03	€/kord
Kiire sulgemine seoses avariiga	102,12	€/kord
Kinnistu veetarbimise koondite koostamine ja väljastamine majandusaastale eelnevate majandusaastate kohta	22,14	€/objekt
Kaugloetava veearvesti logi koostamine	34,83	€/objekt
Veemõõtja taatlemine kliendi soovil enne taatlus-perioodi lõppu (lisandub taatlemise kulu)	29,73	€/kord
Kliendile kuuluva veearvesti vahetamine taatlemiseks (arvesti taatlemata jätmisel; lisandub taatlemise kulu)	29,54	€/kord

ÜVVKS § 59 lg 1 ja 2 alusel rakendab vee-ettevõtja hinnaotsusega määratud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnad 60 päeva jooksul hinnaotsuse saamisest arvates ja avalikustab hinnad vähemalt 30 päeva enne hindade kehtima hakkamist kohaliku omavalitsuse üksuse ja vee-ettevõtja veebilehel ning vähemalt üks kord ühes kohalikus või maakonna ajalehes.

Tulenevalt ÜVVKS § 57 lg 3 on vee-ettevõtja kohustatud jälgima oma tegevusest sõltumatuid asjaolusid (müügikoguse muutus jt), mis mõjutavad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda, ning teavitama Konkurentsiametit hiljemalt 30 päeva jooksul arvates asjaolu ilmnemisest, mis võib mõjutada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda rohkem kui 5 protsendi võrra majandusaasta jooksul. Konkurentsiamet otsustab 30 päeva jooksul sellise teabe saamisest arvates, kas ja millise tähtaja jooksul peab vee-ettevõtja esitama uue hinnataotluse.

Käesoleva otsusega mittenõustumisel on ettevõtjal õigus esitada 30 päeva jooksul arvates käesoleva otsuse teatavaks tegemisest vaie Konkurentsiametile või kaebus otsuse tühistamiseks halduskohtule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Küllli Haab
regulatsiooniteenistuse juhataja-peadirektori asetäitja

Lisa 1 AS Võru Vesi veevaldkonna investeeringud (otsuse punkt 7)

Jrk nr	Investeeringud	Ühik	2022	2023	2024
Veeteenuse hinda lülitatavad investeeringud					
1.	Võetud joogivee teenus	€	187 772	841 440	536 183
1.1	Veearvestid ja tarkvara	€		11 300	
1.2	Veetorustikud ehitus	€	16 448	107 232	
1.3	Allika tn PK ja Kirsi-Veski VTJ vaheline torustik	€			100 000
1.4	VT Võru reoveekogumisala veemajandusprojekt pr 2014-2020.7.01.18-1743	€	139 603	560 535	
1.5	SCADA arendus	€	14 727		
1.6	Prangli VTJ rek	€			77 226
1.7	Orava VTJ rek	€		14 800	
1.8	Valgiärve küla ÜVK rekonstrueerimine	€		147 573	
1.9	Majandustarkvara MS Dynamics BC	€			14 070
1.10	VV masinad ja seadmed	€	3 124		
1.11	Päikesepaneelid	€	13 871		
1.12	Kuldre küla veetöötusjaama ja reoveepuhasti rek RE.4.10.22-0033	€			86 130
1.13	Pargi ja Lapi tee vee- ja kanalisatsioonitorustiku rajamine RE.4.10.22-0077	€			79 086
1.14	Võru valla Võlsi küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamine RE 4.10.23-0140	€			179 670
2.	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenus	€	2 156 691	1 259 932	1 191 351
2.1	Võru RVP mudatöötlusseadmed, SBR hooldus, lisatööd	€		9 700	
2.2	Puiga RVP biotiikide puhastamine	€			30 000
2.3	SCADA arendus	€	29 248		
2.4	Kanalisatsiooni torustike ehitus	€	9 347	87 562	12 500
2.5	Kanalisatsioonitorustikud Võru reoveekogumisala veemajandusprojekt pr 2014-2020.7.01.18-1743	€	630 113	499 285	0
2.6	Päikesepaneelid	€		18 109	19 943
2.7	Sõmerpalu Hooldekodu kanalisatsiooni ühendamine Järvere elamute RVP-ga (pr 18330)	€		53 350	
2.8	Kääpa küla reoveepuhasti rekonstrueerimine (pr 18264)	€	175 547		
2.9	Antsla RVP ja peapumpla vahelise survetorustiku rek (pr 18342)	€	66 670		

Jrk nr	Investeeringud	Ühik	2022	2023	2024
2.10	Võru linna reoveepuhasti rekonstrueerimine "Võru reoveekogumisa la veemajandusprojekt pr 2014-2020.7.01.18-1743"	€	1 215 054		
2.11	Järvere biotiigi ballastpinnase paigaldamine	€			15 045
2.12	Majandustarkvara MS Dynamics BC	€			14 070
2.13	RVP masinad ja seadmed	€	27 588		
2.14	VV masinad ja seadmed	€	3 124		
2.15	Kuldre küla veetöötusjaama ja reoveepuhasti rek RE.4.10.22-0033	€			175 328
2.16	Haanja küla kanalisatsioonitaristu rek RE.4.10.22-0023	€			162 830
2.17	Pargi ja Lapi tee vee- ja kanalisatsioonitorustiku rajamine RE.4.10.22-0077	€			123 699
2.18	Pikk tn kanalisatsiooni torustiku rek	€		231 476	
2.19	Võru valla Võlsi küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamine RE 4.10.23-0140	€			219 597
2.20	Võru RVP lõhnauuring	€		15 665	
2.21	Valgiärve küla ühisveevärgi ja -kanalisatsioonitaristu rekonstrueerimine PR18570	€		344 785	
2.22	Kaare RKP ja Võru RVP vaheline kanalisatsiooni survetorustiku rek	€			398 339
2.23	Tsooru RVP biotiigi puhastamine	€			20 000
3.	Sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimine ning puhastamine	€	0	414 838	0
3.1	Sademeveetorustikud Võru reoveekogumisa la veemajandusprojekt pr 2014-2020.7.01.18-1743	€		414 838	
4.	Põhiteenustega seotud teenused	€	0	0	0
5.	Maa	€	0	0	0
Veeteenuse hinda lülitatavad investeeringud kokku		€	2 344 463	2 516 210	1 727 533
6.	Tarbijate poolt tasutud liitumistasudest teostatud investeeringud veesektoris	€	0	0	1 622 026
6.0	Liitumistasudega finantseeritud maa	€			
6.1	Tsiatsungõlmaa liitumistasu	€			1 622 026
7.	Veesektori investeeringutest muu tegevusega seotud osa	€	0	0	0
8.	Tagastamatu abi (sihtfinantseerimine) arvel teostatud investeeringud veesektoris	€	4 310 482	3 818 424	877 886
8.0	Tagastamatust abist finantseeritud maa	€			

Jrk nr	Investeeringud	Ühik	2022	2023	2024
8.1	Kääpa küla reoveepuhasti rekonstrueerimine (pr 18264)	€	166 457		
8.2	Antsla RVP ja peapumpla vahelise survetorustiku rek (pr 18342)	€	44 126		
8.3	Sõmerpalu Hooldekodu kanalisatsiooni ühendamine Järvere elamute RVP-ga (pr 18330)	€		32 937	
8.4	Valgjärve küla ühisveevärgi ja -kanalisatsioonitaristu rekonstrueerimine PR18570	€		441 837	
8.5	Kuldre küla veetöötusjaama ja reoveepuhasti rek RE.4.10.22-0033	€			213 921
8.6	Haanja küla kanalisatsioonitaristu rek RE.4.10.22-0023	€			162 830
8.7	Võru valla Võlsi küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamine RE 4.10.23-0140	€			326 673
8.8	Pikk tn kanalisatsioonitorustiku rek	€		299 963	
8.9	Pargi ja Lapi tee vee- ja kanalisatsioonitorustiku rajamine RE.4.10.22-0077	€			165 915
8.10	Päikesepaneelid	€			8 547
8.11	Võru reoveekogumisa la veemajandusprojekt pr 2014-2020.7.01.18-1743	€	4 099 899	3 043 687	
9.	Lõpetamata ehitise saldo aasta lõpus	€			1 746 539
9.1	sh liitumistasude arvelt	€			0
9.2	tagastamatust abist (sihtfinantseerimistest)	€			996 461
9.2.1	Vana-Antsla aleviku ühisveevärgi ja -kanalisatsioonitaristu rekonstrueerimine RE.4.10.23-0109	€			397 045
9.2.2	Võru valla Kirumpää küla reoveekogumisa la ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni projekt nr 2021-2027.5.02.24-0326	€			599 416
9.3	ettevõtte vahenditest	€			750 078
9.3.1	Ringtee 10 abihoone	€			7 092
9.3.2	Piiri tn SV	€			788
9.3.3	Vana-Antsla aleviku ühisveevärgi ja -kanalisatsioonitaristu rekonstrueerimine RE.4.10.23-0109	€			485 306
9.3.4	Võru valla Kirumpää küla reoveekogumisa la ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni projekt nr 2021-2027.5.02.24-0326	€			256 892